

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-haasos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, február 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérei: Gőzhajók a Maroson.
- A képviselőház ülése.
- A Széchenyi-malom „méltósága.”
- Lujza hercegnő ideggyógyintézetben.
- Az aradi püspökválasztás elnöke.
- A Maros hajózhatóvá tétele.
- A Széchenyi-malom közgyűlése.
- Vádak egy törvényszéki bíró ellen.
- Weltzer özvegye — Arad ellen.
- Egy szocialista-vezér kalandja.
- Uzsorás és huszárönkéntes.
- Tárca: A vén komikus. Írta: Szabó Ferenc.
- Regény-Csarnok: A távollévő. Írta: Montégut Maurice.

Gőzhajók a Maroson.

Arad, február 9.

Az a nap, a mikor az első gőzös füstje a Maros habjaira száll, forduló-pontot jelent egy nagy vidék kereskedelmi életében. Egy kiaknázatlanul hagyott kincsbánya első tárnájának megnyitásával lesz az egyforma értékű. Ilyen kincsbányát, parlagon heverő értéket jelent a Maros, mint vízi-ut. A mi kárt a szélsége eddig okozott a gyakori áradásokkal, medrének csapongó váltogatásával, gazdag kamatokkal fogja megtéríteni, mihelyt a szilaj hullámu folyót a forgalom szekerébe lehet fogni.

A földművelési miniszter kijelentette ma egy küldöttség előtt, hogy ez az idő aránylag közel van. A Makó-Szeged közötti Maros-résznek hajózhatóvá tétele nemsokára befejezett tény lesz; az Arad és Makó között folyó szakaszt pedig

1907-ig okvetlenül befejezik. Aradnál feljebb már megszűnik a hajózási forgalom, miután az technikai nehézségek miatt nem szabályozható ily célokra.

Örömrökre esik ezt a miniszteri ígéretet a javunkra elkönyvelni és komolyan is venni. Az utóbbi időkben, bár csak lappangva, oly hírek jártak szájról-szájra a szakemberek között, a melyek révén veszendőnek látszott minden igyekezet, a melyet erre a nagy értékű ideára költött. A Maros hajózhatóvá tételével egy időben merült föl a terv, hogy a Maros vizét öntözési célokra használják föl. Voltak olyan verziók, hogy az öntöző-csatorna megvalósítása oly nagymennyiségű vizet vesz el a Marostól, hogy a megmaradt rész lehetetlenné teszi a hajózást. Azt is hallottuk, hogy a Mezőhegyesre vezető előviz-csatorna már nagyon szűken szolgáltatja a vizet: ennek kiegészítésére sürgősen szükséges az új öntöző-csatorna. Következésképp az állam az utóbbit előbbre valónak tartja és a hajózhatóvá tételt egy időre elodázza.

A földművelési miniszter maga is hive az öntöző csatornáknak; a nyilatkozat tehát, a melyet ma tett, arra enged következtetni, hogy a két tervet, a mennyiben csakugyan egymásba ütköző volt, sikerült összeegyeztetni. A gőzösök bevonulásának a Maroson már nincs elvi akadálya.

Hosszu évek álma, egy sereg idealista ember lelkesedése, tömémentelen, már-már meddőnek hitt fáradság hozza meg aratását, ha Darányi mai ígérete különb

lesz azoknál, a melyeket elődei tettek. Az aradi folyammérnökségnél tizenöt-husz évé készítik, meg átgyurják, majd újra előveszik a Maros hajózáására vezető terveket. A tervek között volt bizony nem egy jó is, szép is: de a milliókra mindig más érdekek szája volt kitéve. Elsőül persze mindig a hadügy igényeit kellett kielégíteni, azután messze, a ködbevesző távolban volt a kereskedelem, s a forgalom. A legtöbbször meg se látták a milliókat osztogatók.

Pedig a pénznél, a melyet az állam erre az ügyre áldoz, alig van hasznosabb, biztosabb befektetés. Hieronymi Károly, a hazai közgazdaság kiváló harcosa, fölolvadásokban, ankéteken, a képviselőház plénumában és bizottságaiban kifogyhatatlanul tárta elé ezer előnyét a vízi utaknak, a melyek közül ő a hajózhatóvá formált Marost az elsőrendűekhez sorozta. A vízi utak olcsósága olyan tőke, a melynek kamatait egyformán élvezzi a kereskedő, iparos, s a gazda. A Marosvidék kedvező összeköttetésbe jut az Alföld szívével, a melyhez eddig csak kerülő uton jutott, sőt közelebb hozza, Arad közvetítésével a bérces Erdélyt is ehhez.

Az első gőzhajó, a melynek oldalát a Marosnak zavaros habja paskolni fogja, dicsőséget hirdet a lobogóján sok férfunak, a kik az életünk egy szép hányadát szánták ennek az ügynek. A névsorukat bajos lenne rendbe szedni; de korai is volna elismerő szavakkal áldomást mondani olyan medve bőrére, a mely még nincsen leterítve. De bizonynyal közöttük

TÁRCA

A vén komikus.

Írta: Szabó Ferenc.

A vén komikus a kis Emma elébe állt s ráta a sovány öklét. Hosszu, elzúllott alak volt és ráncos arcu. De nem az öregségtől: a sok átvirrasztott éjszakától, meg a sok festéktől. Mert az volt a törekvése, hogy szép legyen a színpadon, hogy vonja magára a kis Emma figyelmét, aki olyan szépen enekelt, mint a sárgarigó s úgy kacagott, mint a párjára lett gerlice.

— A halál után nincs élet, nincs semmi! Ezt mondotta nagy lelkesedéssel s könnyű reszketett a pilláján. Emma pedig kacagott, vidáman, mint a sárgarigó. Mert olyan nevetséges is egy ütött-kopott, festett arcu komikus, aki komolyan veszi az életet és sir.

Emma színházba készült, rakosgatta a kosarát. Neki volt a legszebb, legfinomabb ruhája az egész társulatban. A vén szerelmes komikus sokszor arra is vállalkozott, hogy színházba vigye a ruhás kosarat, ami szép, hasznos dolog volt, de nem lovaghoz méltó. Azonban nem is akart lovag lenni, a hősszerelmesből nem volt benne semmi, csak a sovány öklét rázogatta, ha meggyült szívében az indulat. De még ezt is szebben csinálták mások a szín-

padon, akik nem vették olyan komolyan az életet, mint ő.

Otakint hűvös, borongós őszi este borult a világra. A kis város lámpái logyatekos világgal lobbanva égtek. Az ólmos eső permetélt s a hideg szellő sivitó füttyel vágatott az utcákon.

Az ingyón-jegyves cseléd vitte a kosarat, Emma fázosan bujt a prémes kabátjába s küzdött a széllel, mely ki akarta csavarni kezéből a selyemernyőt. Nagy messzeségben valaki kopogott a kövezeten, mely tele volt meggyülemlett esővízzel s elkéseredetten beszélgetett magában vagy hogy, nem is lehetett tudni.

A merészen kikönyökölt házak közül sugár, magas ifju bontakozott ki. Emma félénk teremtés volt, de nem rendült össze. Reszketett ugyan, de a reszketés édes volt, mint a boldogság ígérete, meleg, mint a nyári lombok ingadozása. Ezzel a reszketéssel öltötte karjába a magát.

— Vártál, édes?

— Vártalak.

— Azt hittem, a zimankós idő otthon maraszt... Nem hűltél át, édes?

— Ezzel a forró szívvél? — s az ifju ember csengőn, vidáman kacagott. Hogy is lehet ilyent kérdezni egy szerelmes embertől? De Emma aggódó szerelmes lányka volt. Most sem tudott hinni az ifju szavainak s édes gyöngéd-

séggel gyürte fel az ifju nyakára a téli kabát gallérját.

— Bohó vagy, angyal! — Ezt a fiu mondotta s addig mesterkedett, míg elfoghatta a kis Emma serénykedő kezét. De nem csókolta meg, csak vont, vont magához, mint a polip bővülő karja a zsákmányát, míg a szép, deli termet a közelébe nem ért. Akkor átölelte mind a két karjával... A hideg szél füttyölve sivitott át felettük s az ólmos eső kopogva verte a selyemernyőt, melyet Emma még ekkor is magasra tartott, hogy védje azt a merész, rossz fiut, akit összes nagylányos álmaival szeretett s aki játékos, könnyen hevülő szívé volt, mint a többi.

Nagy messzeségben kopogott valaki. Pillanatilag megállt s beszélt nagy elkéseredetten.

A vén komikus ma nem játszott. Komoly darabot adtak, köhögős hangjának, utcai bohókodásának nem akadt tennivalója. Különbösen is csak kegyelemből túrték meg a társulatban, mert az ilyen szegény komédiás nép sok nemes indulatot táplál a szívében. Aztán meg Emmaért is túrnők kellett, akinek nem lett volna min kacagni, ha nem látta volna a vén komikus kétségbeesett arcát, festett rücskös arcán azokat az igazi könyeket.

Ott ült a nézők között. Előtte egy sugár, deli ifju, felcsapott fekete bajuszkával, ajkán sóvár

lesz Csanádmegye szorgalmas alispánja, Návay Lajos dr., a ki hadat üzent a közönységnek, a mikor legutolsóul ezt az ügyet megbolygatta.

A lokálpatriotizmust is visszaszoritjuk, a miért az ügy csiga-tempója Aradot csak 1907. után vonja be a hajózhatás körébe. Pedig szó lehetne erről, mert a hajózási forgalomnak csak akkor kezdődik a jelentősége, ha Arad és Szeged között lesz meg. De nem szólunk. Annyi várakozás után várhatunk meg 1907-ig, ha akkor csakugyan kikötő-város leszünk. Nem vagyunk hívei a címkórságnak se az embe- reknél, se a városoknál. De hogy ez a cím megillessen, arra igazán éhesek vagyunk.

A volt nemzeti párt állásfoglalása. Fővárosi tudósítónk írja: A holnapi képviselőházi ülésnek ismét szenzációja lesz. Szentiványi Árpád, a volt nemzeti párt elnöke és jelenleg a szabadelpárt alelnöke fog felszólalni és beszédét általános nagy érdeklődéssel várják, mert azt úgy tekintik pártkülönbség nélkül, mint a volt nemzeti párt álláspontjának kifejtését. Szentiványi már ma fel akart szólni, de a kormány tagjaival való értekezés után holnapra halasztotta beszédét. Szentiványi reflektálni kíván az ellenzék mindamaz ellenvetésére, a melyeket a volt nemzeti pártnak a múltban követett magatartásához fűztek.

Wickenburg államtitkár képviselőjelölt. Zsarnóczáról telegrafálák: Az újbányai kerület szabadelpártja tegnap ülést tartott és a pártelnököt megbizta, hogy a következő két táviratot menessze Budapestre:

1. Méltóságos Ruffy Pál urnak!

„Mai pártgyűlés képviselői mandátumról való lemondásodat őszinte sajnálattal tudomásul vette, egyúttal Wickenburg Márk grófot jelölte s a jelöltség felszámolása végett küldöttséget meneszt, mely holnap, hétfőn este gyorsvonattal Budapestre érkezik és kedden délelőtt tisztelegni fog.

Kraft.”

2. Méltóságos Wickenburg Márk gróf államtitkár urnak!

„Az újbányai választókerület szabadelpártjának mai napon Zsarnóczán megtartott pártgyűlése a kerület jelöltjéül Méltóságodat osztatlan lelkesedéssel jelölve, a jelöltség felajánlása céljából küldöttséget menesztett, melynek kedden délelőtt való fogadását kérem.

Kraft.”

vágyak reszkető mosolyával. A kis Emmát nézte, aki ma királynő volt, hódító, bájos, ragyogó édes szerelemmel tekintgetett a deli sugár ifjura.

Ez az édes mosolygás keserítette a vén komikus. Jöcskán részeg is volt, másként nem tette volna, amit tett.

— Szereted, te tarka pillangó? Megmondd, különben leültek! Ezt suttogta recsegő halk hangon az ifju fülébe s ideges kezét a vállára dobva, rázta, rázta nagy kegyetlenül.

A közelebb ülők püsszegték, hogy hallgasson, ne rontsa el a legszebb jelenet hatását. Valaki hátulról előrenyúlt s vaskos öklét lekoppantotta a fejére. Vén bolond! Ugyanezt mondta a deli ifju is s haragosan lökte oldalba, hogy hátrahanyatlott. A kövér zsidó kereskedő megismerte s jókedvű kacagással jegyezte meg: Hisz ez a vén komikus! Ugyan ne bántsák szegényt! De azért mégis csak oda lépett egy rendőr s kivezette. De még kint is fenyegetődött, hogy megissza valakinek a véré.

Jóformán észre sem vették e kis szomorú jelenetet. A színház csak úgy zugott a farengető tapstól. Koszorúk, drága virágbokréta, aranyos papírra nyomtatott vízenyős versek repültek a színpad felé. Ki vette volna észre, hogy egy nyomorult fél-művész, fél-koldus embert kidobtak a nézők közül?

A jutalom-játék nagyszerűen sikerült. Még a főispán is a színházban volt, aki rendkívül meleg pártfogásban részesítette a színmű-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 9.

A viharos napok után teljes csend állott ma be. A vita simán, zavarok nélkül folyt le. Két szüzsónoka is volt; az első Balogh Mihály, a nagyszalontai kerületnek minap megválasztott képviselője.

Beszélt azonkívül Domahidy Elemér és Szalay László.

A Ház és a folyosók hangulata általában békés volt és szinte úgy tünt fel, mintha normális tárgyalás folynék.

A karzatok ma is a zsufolásig megteltek, de a hölgyek különösen nagy családással szemlélték a nyugodt, csendes tárgyalást.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Láng Lajos, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11 kor nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

(Az ujoncjavaslat.)

Balogh Mihály nem fog dja el a javaslatot. Ő, aki a nép között él, tudja legjobban, hogy a nép mily szomorú anyagi viszonyok között él és már már elvesztette szebb jövőbe vetett hitét. 12.000 munkaképes embert akar a kormány újból elvonnai a kenyérkeresettől és ennek megfelelően követelnek újabb pénzáldozatokat is, de ezeket a nemzet meg nem adhatja.

A honvédségről szólva azt mondja, hogy csak a keretek vannak meg, de a létszám hiányos.

Fejérváry miniszter: Fájdalom!

Hentaller Lajos: Dehogy fájdalom!

Balogh Mihály ezután újból a nép elszegényedéséről beszél és azt mondja, hogy a kisgazdák nagy része már csak névleg tulajdonosa földjének, mert úgy el van adósodva, hogy aktív vagyona már nincs. Mit kap a nép az államtól sok anyagi áldozatáért? Semmit. Még az oktatásért is fizetnie kell, holott az államnak az ingyen oktatást kellene behozni. Ismétli, hogy a javaslatot nem fogadja el, hanem a beadott határozati javaslatokhoz csatlakozik. (Helyeslés balról.)

Domahidy Elemér adandó szavazatát akarja megindokolni. Tulajdonképen miről van szó? Csupán az áldozatokról, amiket újabban hoznia kell a nemzetnek.

Hentaller Lajos: Hát az ujoncemelés?!

Domahidy: A 12.000 ujonc, amely felemelt létszámot most a kormány kéri, tulajdonképen csak azokat a póttartalékosokat pótolja, akik

helyett az ujoncokat behívják. E póttartalékosok épen rövid kiképzésük miatt ugyanis majdnem hasznavehetetlenek a háboruban. A kormány a szükség kényszere alatt állott elő ezzel a javaslattal, mert az ország biztos védelme lebegett előtte.

Az ország védelmét sokan semmibe se veszik, sőt kicsinylik, holott ha most még akut baj nincs is, de senki sem állhat jót azért, mikor válik a helyzet akuttá és akkor a véderőnek készen kell állania.

Katonai ügyekben nem szakértő ugyan, de a mikor a honvédelmi kormány stratégiai szükségnek tartja az ujonclétszám emelését és a mikor az ezzel járó költségek az ország bevételeiben és illetve bizonyos megakarításokban fedezetet találnak, akkor a javaslatot elfogadhatónak tartja.

Mezőssy azt mondta, hogy a jobboldalról senki sem törődik a nép teherviselési képességével. Igenis törődnek, de a jelen javaslat által előidézendő költségek meg fognak térülni a harmadévoen szabadságoltak által elérendő megtakarításban. (Helyeslés).

(Vita a naplopásról).

Elfogadja a javaslatot azért is, mert a honvédelmi miniszter kötelező ígéretet tett a két éves szolgálati időre nézve. Nagy kár, hogy az ellenzék kicsinyíti a katonai életet, úgy, hogy a nép is naplopásnak tekinti azt és elfeledkezik a háborúról.

Gabányi: Naplopás is az!

Kristóffy: Ugyan! Ugyan! Maga sem hiszi!

Gabányi: Ugy is van!

Kristóffy: Hiszen maga is katona volt.

Gabányi: Naplopás is volt az! (Derülség.)

Domahidy: A védőörvény revízióját kéri, mert 12 év óta sok módosítás történt. A javaslatot bizalomból is elfogadja.

Szalay László a javaslatot nem fogadja el. Kritizálja Andrássy beszédét és azt sajnálja, hogy egy történelmi multtal bíró mágnás ily kevéssé törődik a nemzet érzelmeivel.

A nép nem bírja ki a teheremelést. A katonai életet sohasem fogja megkedvelni a magyar, a míg német kommandóra exerciroztatják!

Gabányi: Magyarul kell beszélni velök, magyarul!

Fejérváry: Igen, kollega ur! (Elénk derülség)

Hentaller: Mindaketten beszuppáztok!

Szalay: A katonai élelmezésről szól ezután és azt mondja, hogy a katonák éheznek és a szálitók meggazdagodnak. A német vezénnyelv csak arra való, hogy fenntartsák a hadsereg idegen jellegét és a régi hagyományos szellemet. Azért kell a német szó, hogy e nemzet a hadsereget a magáénak ne mondhassa. (Tetszés a szélbalon.)

A honvédelmi miniszter vivmányait nem

szetet, főleg a színésznőket, akiknek nemcsak virágot, hanem selyemcukorkákat szokott felnyújtani a színpadra, hogy éneklés közben be ne rekedjenek. Kopaszos homloka állandóan ragyogott s olykor együtt énekelte a nőkkel. Hangja nem volt sem szép, sem kellemes; de főispáni hang volt s így megérdemelte a mutogatást.

Ma is egész fenhargon kiáltotta fel a kis Emmának: Szivem!

Emma hallotta e vakmerő szót s szerelme-sére tekintett, aki büszke öntudattal mosolygott a nagy, kopasz urra s hetykén pödörgette a bajszát. Mintha mondta volna: Savanyu a szó! méltóságos uram! Ezt mondta a tekintete, a szerelmes szív őszinte nemessége, féltékenység nélkül. Csakhogy Emma nem ismerte az ilyen tekintetek jelentőségét, nem ismerte a férfivilágot, az életet s a vén részeges komikusra sem hallgatott. Pedig ma is elmondta a színpad között.

— A halál után nincs élet . . . nincs semmi . . . ! A ki a földön megégette a lelkét, ott is sajogni érzi azt . . . Nem szereti magát senki igazán, csak ez a vén bolond szív! Volt mit kacagni Emmának.

Előadás után sietett haza. Ruhás kosara tele volt virággal, a szíve meg édes szerelemmel. Még a dicsőségre sem gondolt, az ünneptetés hidegen hagyta. Olyan fiatal szerelmes volt, hogy a világ összes diadalát elcserélte volna a Béla egyetlen meleg tekintetéért.

A kapu alatt találkoztak. Emma reszketve simult hozzá. Karanfogva mentek tovább.

— Ma teljes volt a dicsőség — mondotta Béla, szívéhez szorítva a leány karját. Akkor is huldogált az olmos eső s valaki kopogott hátul a vizes kövezeten. Ez a dicsőség megérdemli, hogy megünnepeljük . . . Ma együtt vacsorálunk! Hangja alig volt hallható és forró, hogy a kis Emma meleg nyári szellőt érzet az utcán. Meleg, tikkasztó szellőt, nem hideg, ébresztő hópolyheket.

Darabig szólanul haladtak.

— Ugy-e, angyal? — kérdezte Béla s hízkelő melegséggel ölelte át a leány karcsu derekát.

De nem fejezhette be szavait. Az a hátul kopogó valaki e pillanatban botjával olyant sujtot a fejére, hogy eszméletlenül terült el a földön. Aztán megragadta az Emma kezét s vonszolni akarta maga után.

— A halál után nincs élet, nincs semmi . . . Ha vele marad, meghalt volna . . . Nem megmondtam, hogy igazán nem szereti senki, csak ez a bolond jó szív . . . Hitegette, ámitgatta csupán . . .

Emma indulatos haraggal tépte ki magát s esernyőjével ütlegelte a szegény elzüllött komikus: egyetlen jóakaróját a földön. Supp! supp! ahol érte. Kőrmével tépte, szakgatta az arcát. Es a szegény vén komikus nem védte magát, csak sirt, sirt . . .

tartja vívmányoknak. A zászlókérdést nem kell megoldani, hanem a magyar zászlót keil használni a magyar hadseregben. Fájdalommal látja, hogy a király a nemzet iránt még mindig nem viselkedik bizalommal. (Ugy van! Ugy! a szélsőbalon.)

Elnök: (Csenget.) Kéri a szónokot, hogy csak a kormány ténykedéseivel foglalkozzék, mert az a felelős. (Zij a szélsőbalon.)

Szalay a bur háborúra célozva, a tarackágyukat feleslegeseknek tartja. A javaslatot nem fogadja el.

Szünet után:

Bakó József a legerélyesebben tiltakozik a katonai javaslatok ellen, melyek tönkre teszik a nemzetet. A honvédelmi miniszter nem törődik Magyarországgal és a magyar nép érdekeivel, csak az ő Ausztriája boldoguljon. Amíg a költő azt mondja: „Pusztulunk, veszünk“, amíg a kormány oly javaslatokat terjeszt elő, amelyek arcul csapásai a népnek. A nép szegény és a királynak fizetésemelést kérnek. A nép érdekeivel nem törődnek. Ezután még hosszabban beszél a javaslat ellen, amelyet nem fogad el.

(Öt óras ülések.)

Az ülés végén

Szell Kálmán miniszterelnök határozati javaslatot terjesztett be az iránt, hogy szerdától kezdve az *ülések délután három óráig tartanak.*

Elnök jelenti, hogy az indítvány fölött holnap fog szavazással határozni a Ház.

Ezzel az ülés véget ért.

A Széchenyi-malom „méltósága.“

Arad, február 9.

A Széchenyi-gőzmalom vasárnapi közgyűlésén a részvénytársaság elnöke: ifj. *Kintzig* János ur, a malomra tett megjegyzéseimet polémia tárgyává tette és mint a ma megjelent lapból olvasom, a közgyűléssel kimondatva, hogy, „az illető részvényes ur további támadásaira válaszolni a jövőben méltóságán alulnak tartja.“

Nincsen eicsépeltebb frázis, mint a „méltóságán aluli“ kényelmes álláspont. Nincs az istennek az a közgyűlése, mely oly magasan állna a részvényes felett, hogy méltóságára hivatkozhatnék. De minek is bevonni a közgyűlést ebbe a dologba? Nem érzi-e elég erősnek magát az igazgatóság, hogy a saját ügye-baját intézze?

Régi dolog, hogy aki téved, az szenvedélyvel akarja pótolni, ami igazságában hiányzik nála. A Széchenyi-gőzmalom elnöke „méltósággal“ akarja pótolni azt, amire a tárgyilagosságtérén nem képes.

Bámulatos dolog. Eddigi polémiájában a Széchenyi-gőzmalom igazgatósága más kérdéseket csempészett az én kérdéseim helyére. Most az elnök ur ugyanazon taktikával más személyeket állít oda az igazgatóság helyére. „Van nekünk egy olyan felügyelő-bizottságunk, melynek lelkiismeretes munkájában minden egyes részvényes megbízhatik.“ Hát ki állította az ellenkezőt? Mi köze a felügyelő-bizottságnak az egész dologhoz? Ebben a polémiában a felügyelő-bizottságnak semmi része sincs és annak a lelkiismeretes munkájában, bármennyire szeretne is az elnök ur kiközösíteni, és bármennyire szeretné úgy feltüntetni, hogy én ezen felügyelő bizottságot is megbántottam: magam is feltétlenül megbízom.

Kutatok a szótáramban, hogy a banális röpkeszót „méltóságon alóliknak tartja“, mint tudnám viszonzni. Nem találok rá módot, de nem is akarom a malom elnökségének azt a fájdalmat okozni, amelyet ő nekem okozni vélt. Más részt nem akarok oly magas lóra felülni, mint a t. elnök ur. „Méltóságán alóliknak tartja“! Nem mintha én ezen érzést nem viszonznám, de sokkal jobb és demokratikusabb nevelésem van, semhogy ily frázist hangoztassak. A Széchenyi-malom igazgatósága haragszik, mert

nincs igaza és szeretné a fejemet betörni, mert igazat mondtam. Mindezt értem és méltánylom.

Az elnöki enunciaciókra van azonban még egy megjegyzésem. Tudom, hogy az aradi Széchenyi-malom, ugyszólván, egy-két család hitbizománya, s így kellemetlen dolog, ha annak belügyeibe *kivülről* is beleszólás történik. A dolgok azonban ez idő szerint még úgy állnak, hogy engem és nenány szenvedő társamat, a magunk szerény viszonyaihoz mérten, jelentékeny anyagi kötelék fűz a Széchenyi-malomhoz. Ez a konnexió pedig jogot ad hozzá, hogy érdeklődéssel és figyelemmel kísérjem a malom falain belül történő eseményeket.

És e joggal élni fogok a jövőben is, teljesen közömbös lévén rám nézve az, hogy a meggyőződés erejével kimondott kritikám tetszik-e a Széchenyi-malom vezetőségének, vagy nem.

Egy részvényes.

TÁVIRATOK.

Franciaország és Marokkó.

Marseille február 9. A földrajzi társaság tegnap tartott ülésén a következő határozatot hozta: Áthatva attól a tudattól, hogy Franciaország Marokkóban való befolyásának kiterjesztése mennyire fontos, a társaság valamely idegen hatalmasság Marokkóban való politikai beavatkozásának kísérletében barátságosan ténytetést lát és azt kívánja, hogy a kormány Franciaország szupremáciáját Észak-Afrikában erősítse meg és a marokkói szultánnal való viszonyt fűzze szorosabbra.

Uj miniszterium az Unióban.

Washington, február 9. A szenátus és a képviselőkamara képviselői tegnap értekezletet tartottak és elfogadtak egy törvényjavaslatot, a mely szerint a *kereskedelem és ipar számára külön miniszterium* alakítandó. Azt hiszik, hogy a törvénytervezet az értekezleten elfogadott alakban törvényerőre fog emelkedni.

Lujza hercegnő

Idegyógyintézetben.

(A regény utolsó fejezete.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, február 9.

Hirtelen kanyarodással újabb szenzációs fordulat állt be a szász trónörökösne regényében. Tegnap még megtörve, f-jére hamut szórva, kopogtatott kegyelemért a szülei házában, a drezdai és bécsi fejedelmi paloták kapuján és mikor a megcsalt férj megtiltotta neki, hogy beteg gyermeke mellett virrasszon, mindenki azt várta, hogy a szülei szeretet könyörgésére és jó királynak közbelépésre mégis meglágyul a szíve. Annál meglepőbb hangzik az a hír, hogy *Lujza hercegnő egy svájci tébolydába* vonult vissza és szász ügyvédje, *Zehme* befejezén misszióját, hazautazott Lipcsébe. A félhivatalos távirat, ahogy ez már szokás, szanatóriumnak minősíti azt az intézetet, ahová a trónörökösne felvettette magát. A bűnhődő asszony oda került, ahová *Köburg* Lujza hercegnő: az örültek házába, amelytől annyira ramegett.

Erről a fordulatról a következő táviratot vesszük:

A szanatóriumban.

Genf, január 9.

Lujza hercegnő képviselői a következőket közlik: A legutóbbi hetek eseményei, nevezetesen az atyai házból való kirekesztés és fiának megbetegedése után, Lujza hercegnőnél mély megrendülés és fizikai depresszió mutatkozott, melynek következtében és tekintettel a különleges körülményekre, melyek közt van, a hercegnő eltökléte magát, hogy a neki sürgősen szükséges nyugalom elérésére és egész-

ségének helyreállítása végett orvosi segítyt vesz igénybe. A hercegnő ezért ma a *Neuss* (Nion) melletti *La Meterie* szanatóriumba való felvételét kérte, ahová felvették.

A „*Meterie*“, ahová Lujza hercegnő visszavonult, a lausanne-geni országot mentén, az ugynevezett *Bois de Bongie* mellett, nem messze a tótól, a kies Nion város közelében fekszik. A „*Meterie*“ egy nagy, igen elismert intézet, mely egy részvénytársaság tulajdonában van és dr. *Martin* kitünő specialista vezetése alatt áll. Külön osztálya van elmebeteg részére és egy osztálya idegbetegségek gyógyítására. Ez a hely igen alkalmas oly egyéneknek, akiknek, mint a hercegnőnek, nyugalomra van szükségük. A „*Meterie*“-nek egyáltalában nincs közönséges tébolyda jellege. Az épületek egy szép, árnyas kertben vannak elszórva. Dr. *Zehme* misszióját befejezettnek tekinti és ezért este elutazik Lipcsébe.

Nion, február 9.

Lujza hercegnő tegnap *Lachenal* ügyvéd, egy orvos, továbbá bátyja, *Wölfling* Lipót kíséretében ideérkezett. A pályaudvaron *Martin* dr. a szanatórium igazgatója és *Forel* Agost elmeorvos fogadta a hercegnőt. A hercegnőt, akinek az átélt izgalmak után *nyugalomra van szüksége, a szanatóriumba vitték.* Bátyja tovább utazott *Montreux*-be.

A hercegnő állapota.

Genf, február 9.

A hercegnő állapotáról fölöttébb komoly híreket jelentenek. A hercegnő rendkívül izgatott, *valósággal üldözési kórságban szenved.* A múlt éjjel a szomszédságban tűz ütött ki, a mitől a hercegnő annyira megremült, hogy *egész éjjel nem feküdt le.*

A szanatóriumban egy szoba áll rendelkezésére. A lakhelyiség ablakai a tengerre nyílnak. A hercegnő ellátásáról a toszkánai udvar gondoskodik. Salzburgból legközelebb egy apáca érkezik a hercegnő ápolására.

A hercegnőt férjének elutasító válasza annyira megrendítette, hogy szombat éjjel heves *lázrohama* volt, a melyben egyre *félrebeszellt.*

Bécs, február 9.

A *Fremdenblatt* drezdai távirata] szerint az, hogy Lujza hercegnő Gironnal szakított, a *pápa közbenjárásának köszönhető.* A pápa megbízottja nagyon a lelkére beszélt a hercegnőnek, hogy szakítson Gironnal és fogadja el a szász udvar feltételeit, s a válópör befejezéséig teljes visszavonultságban éljen.

A hercegnő egyébként kezdte megismerni Giron igazi természetét és ez a tapasztalat nagyon lehűtötte érzelmeit.

Giron nyilatkozata.

Brüsszel, február 9.

A *Petit Bleu* jelenti: *Giron*, aki ma visszaérkezett Brüsszelbe, kijelentette, hogy ő maga látta be annak szükségességét, hogy a hercegnőtől elváljon. Midőn *Frigyes Keresztély* herceg megbetegedésének híre megérkezett, azt tanácsolta a hercegnőnek, hogy azonnal utazzék Drezdába. A trónörökösne nagy energiát tanusított. Nem ajult el, mint állították és orvost sem kellett hozzá hívni. A *toscánai nagyhercegné értesítéseket küldött a hercegnőnek* a *Keresztély herceg betegségéről.* *Giron* valótlannak jelenti ki, hogy a trónörökösne atyjától engedelmet kért volna, hogy a toscanai hercegnő címét továbbra is viselhesse. Az *Echo de Paris* által közölt levél is minden részében té-

ves. Nem áll az, hogy Giron Mentoneban sértésnek lett volna kitéve. Pillanatnyilag minden összeköttetést megszakított a trónörökösével, hogy ne legyen utjában a hercegnő jövőjére vonatkozó megállapodásoknak. Szigorúan ahhoz fogja szabni eljárását, a mit a trónörökösne határozni fog.

Brüsszel, február 9.

Giron egy barátjánál lakik, mert családja a történetek miatt nem fogadta be. Giron kijelentette egy barátjának, hogy mostani helyzete hallgatásra kényszeríti, de végleg nem szakított a hercegnővel.

A király parancsára.

Páris, február 9.

Itt azt a hirt terjesztik, hogy Lujza hercegnő kérését állítólag Ferencz József király parancsára utasították vissza. A hercegnő állapotát aggasztónak mondják.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Pillangó-kisasszony, szimű: A harag, vigjáték. Kápolnai Irén vendégfelléptével (Párosbérlet)
Szerda: Katalin, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Szent-Iván-éji álom, tündérrege. (Páros bérlet.)
Péntek: Szerencse, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Szerencse, vigjáték. (Páros bérlet.)

* Cásznova. Két vendég tette ma a Casanova különben is érdekes előadását vonzóvá. Barna Izsó, az operett szép zenéjének szerzője, ki ezuttal maga dirigált és Kápolnai Irén, a Népszínház első balettáncosnője. Barna Izsót a közönség zajos tapsal fogadta és az első felvonás végén babérkoszorúval is tanujelét adta rokonszenvének. Kápolnai Irénnek, ki ügyes, temperamentumos táncosnő, szintén bőven kijutott a tapsból és mindkét farsztó, de kiváló könnyedséggel lejtett táncát meg kellett ismételnie. A szereposztás különben a régi volt. Zilahyné gyönyörűen énekei, Karácsonyi Mariska szintén s mindketten bőven rászolgáltak a telt ház elismerésére. Rózsa Lili elevensége és szép táncával hódított, míg B. Szabó és Sarkady ötletességükkel váltak ki. Bejczy kissé nehezen mozgott, de annál erőteljesebb, tisztább hangon énekelt.

* Márkus Emilia újabb vendégszereplése. Zilahy igazgató a fővárosba utazott és Somló Sándorral, a Nemzeti Színház igazgatójával tárgyalt, aki kilátásba helyezte, hogy Márkus Emiliát két újabb vendégszereplésre átengedi az Aradi Nemzeti Színháznak, de mivel most az udvar Budapesten van és látni óhajtja a művésznőt a Monna Vanna-ban, csak március hó végén jöhet hozzánk. Zilahy igazgató Márkus Emiliának e két újabb vendégszereplését, tekintettel a bérlő közönségre, rendes bérleti eladáshoz fogja rendezni.

* Katalin jubileuma. Nem magáról a darabról, hanem a címszerep személyesítőjéről: Zilahyné Singhoffer Vilmárról van szó, ki most szerdán játsza harmincadszor Katalin cárnőt. Budapesten tizenhét, Aradon tizenegyszer. B. Gyulán kétszer gyönyörködtek hatalmas alakításában. A szerdai előadásnak ilyenformán ünneplés színezete lesz. Germain hadnagyot ezuttal is Rózsa Lili játsza, kinek ez a szerepe nemcsak Aradon, hanem a fővárosban is szép sikert szerzett.

* Kápolnai Irén, a Népszínház művésznője kedden lép fel utoljára. A Pillangó kisasszony után egy tüzes spanyol táncot, a Harag vigjáték után pedig egy érdekes cserkesz toborzót mutat be.

* A Szerencse premiérből javában folynak a színpadi próbák Zilahy igazgató rendezése mellett. Az újdonsághoz a díszletek is csaknem készen vannak. Zilahy játsza a darab főszerepét, melyben a Nemzeti Színházban is nagy sikert aratott. A nagyobb szerepekben Gazdy Aranka, Ternyei, Marházi lépnek fel.

* Lindh Marcella a világhírű énekesnő március 1-én vasárnap délután Aradon hangversenyt rendez Diennl Oszkár zongoraművész kíséretével. Erre az érdekes és szeneációs zene eseményre már előre is felhívjuk a közönség figyelmét. Jegyek előjegyezhetők ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

Vádak egy törvényszéki bíró ellen.

(Szenzáció följelentés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 9.

Nagy feltűnést keltett a fővárosban az a följelentés, melyet a budapesti törvényszék egyik bírja ellen tettek. A bírót igen súlyos vádakkal terhelik, melyek ha valónak bizonyulnak, a legpikánsabb bűnügyi szenzációt helyezik kilátásba.

A följelentés nyomán megindították a vizsgálatot zsarolás és hivatalos visszaélés miatt. A vádolt nevét titokban igyekeztek tartani, s a délelőtti folyamán a főváros jogászköreiből még csak találgatták, kiről van szó, de délután már nyilvános lett, hogy a súlyos vádakkal terhelt bíró Soós Kálmán dr.

Soós a budapesti felebbviteli törvényszék tanácsának tagja. Már régebben tudták róla, hogy bírói hatalmával nem egy ízben élt vissza, de a mostani vádakkal sokkal súlyosabb természetűek.

A följelentés szerint a bíró a pörökben érdekelte felektől egy közvetítő révén pénzt akart kizsarolni azzal a fenyegetéssel, hogy különben a pör az illetők részére kedvezőtlenül fog végződni. Eddig hat ilyen esetben tettek följelentést a közvetítő és a bíró ellen.

A közvetítőt, Schwarz Abraham ügynököt a rendőrség ma délelőtt kihallgatta, s a kihallgatás után letartóztatta.

Soós bírót ki ellen az ügyészség megindította a vizsgálatot, délutánra idézte meg Berczy rendőrkapitány. A kikallgatásnak részleteit még titokban tartják. Az ügy fejleményeit nagy érdeklődéssel várják a fővárosban.

Az aradi püspökválasztás elnöke.

(Az érsek nem jön el.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Metianu János nagyszebeni érsek metropolita tudatta az aradi román szentszékekkel, hogy a f. hó 12-én tartandó püspök választáson nem fog elnökölni. Az érseknek ez az elhatározása meglepetést keltett, miután az előző püspökválasztást is ő vezette s azt hitték, ezen is meg fog jelenni. Az érsek előrehaladott korával indokolja elmaradását, de egyházi körökben azt tartják, hogy az érsek azért marad távol, mert ezzel elejét akarja venni az olyan vádakkal, mintha befolyásolni akarná a választást.

A püspökválasztást, mint érseki mandatarius, dr. Rosca Özséb, protoszcincellus, a nagyszebeni román papnevelő igazgatója fogja vezetni. Rosca dr. érseki szentszéki ülnök s így jogcíme van az ilyen megbízásra.

A választást a szabályok szerint mise előzi meg, amelyen a választás elnöke tartozik celebrálni. E misén rendszerint az egyházmegye legfőbb papjai szokták a segédletet adni, miután azonban Hamsea Ágoston, mint arki-mandrita, egyházi rangban fölötte áll, Pap I. János pedig idősebb protoszcincellus nála s így őnk nem asszisztálhatnak neki, a szentszék úgy intézkedett, hogy a misén négy esperes fog segédkezni Rosca dr.-nak.

Rosca Özséb dr. korábban érseki titkár volt, azután lett a szebeni papnevelő igazgatója. Körülbelül három éve szentelték föl a hó-

dos-bodrogi kolostorban szerzetessé. Fölszentelése érdekes konfliktussal volt kapcsolatban. Az időben Goldis József meg volt püspökké választva, de még fölszentelve nem lett. Roscát Hamsea, mint zárdafő szentelte föl, a miért a tribunisták megtámadták, azt hozva föl, hogy szerzetest csak püspök szentelhet föl. Azonban Hamsea igazolta magát azzal, hogy a püspöki szék üresedése alkalmával, az érsek felhatalmazása alapján, a zárdafőnek is joga van szerzetest avatni.

A választást a székesegyházban tartják meg s az előreláthatóan rövid időt fog igénybe venni. A választó zsinat a szavazás előtt Papp János dr., a belényesi esperesség új zsinati tagjának mandátumát veszi igazolás alá s azután megejti a választást. Azt hiszik, röviddel tizenegy óra után már ki fogják hirdetni az eredményt.

A Maros hajózhatóvá tétele.

(Küldöttség a földművelésügyi miniszternél.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 9.

A Maros hajózhatóvá tétele érdekében indított nagyszabású mozgalom kifolyásaként ma nagyküldöttség tisztelgett Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél, hogy az ügyre vonatkozó memorandumát átadja.

A küldöttségben, melyet Návay Lajos dr. csanádmegeye alispánja, a mozgalom megindítója vezetett, résztvettek:

Kristóffy József nagylaki, Babó Lajos battonyai, Lázár György szegedi országgyűlési képviselők, Aradváros tanácsának felkérésére Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, Makó város részéről Farkas József polgármester és Orbán Ignác főmérnök, Kis-Zomborról Ronay Ernő és Ronay Jenő nagybirtokosok, Mikes Gyula, a makói kir. államépítészeti hivatal főmérnöke, Vinczehidny Ernő torontálmegyei főjegyző, Hadfy Károly nagyszentmiklósi főszolgabíró, Becker János és Paikert Henrik birtokosok, a marosmenti községek képviselőiben pedig Szántó István jegyző és Jesity Mladen (M. Csanád), Fejér Demeter jegyző, Roskó Szilárd és Németh Péter (Sajtyén), Pataki Aurél jegyző, Veréb János és Kohn Mór (Apátfalva), Tatárovics Teofil jegyző (Szerbszentpéter.)

Darányi Ignác miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, s átvette a Maros hajózhatóvá tételére vonatkozó adatokkal felszerelt emlékiratot. Jelezte, hogy az Arad és Szeged közötti vonalnak hajózhatóvá tételére vonatkozó tervek már munkában vannak. A Makó és Szeged közötti rész nem sokára elkészül, s az arad-makói részt pedig 1907 évig okvetlen befejezik. Az Aradtól Erdély felé terjedő vonal technikai nehézségek miatt hajózhatóvá nem tehető.

Megígérte, hogy figyelme a partmentálisokra is kiterjed, mert tudomása van arról, hogy a szegényebb gazdák földjeit a Maros gyakori áradása veszélylyel fenyegeti.

A küldöttség a miniszter választát zájós éjlenzéssel fogadta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A vörös-kereszt egyesület kisienői fiókja tegnap alakult meg a tagok élénk érdeklődése mellett. Elnök lett: Tabajdi Sándorné, társelnök: Kocsán János, alelnökök: Kakas Józsefné, dr. Glück Gizáné, dr. Traileszku Gyuláné, pénztáros: Toldy Lajos. Végül 25 tagu választmányt választottak.

A Széchenyi-malom közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Az aradi Széchenyi-gőzmalom részvénytársaság vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta harmadik évi rendes közgyűlését. A közgyűlést ifj. Kintzig János elnök nyitotta meg, kegyeletos szavakban emlékezvén meg a gyászról, mely az intézetet az elmúlt évben elnökének, Hász Sándor kir. tanácsosnak elhunytával érte. Majd így folytatta:

— Az igazgatóság kegyeletének lerovása után az elnöki széket töltötte be. Igazgatótársaim az elnöki tisztségre engem választottak meg. Remélem, hogy e bizalmat a tisztelt részvényes urak is előlegezni fogják. Részemről mindig arra fogok törekedni, hogy az intézetet oly irányban vezessem, a mely a konszolidáció és a felvirágzás útjára halad. (Helyeslés.)

Ezután a jegyzőkönyv vezetésére Steinitzer Félix intézeti ügyészt, hitelesítésére Ring Géza és Kohn Zsigmond részvényeseket kérte föl.

(Az évi jelentés.)

Steinitzer Félix fölolvasta az évi jelentést, a melynek főbb részei ezek:

A malom üzlet példátlan helyzetbe jutott, mert míg a szük gabona termés a buza készletek apadására és áremelkedésre vezetett, a fogyasztáshoz arányítva túltengésben szenvedő malmainkban felhalmozódó lisztkészletek a liszt árak hanyatlását idézték elő. Az összes nevesebb malmok között múlt évi január havában azon megállapodás létesült, hogy a fővárosi és a nagyobb forgalmi vidéki malmok hetenként 3 napig a többi malmok hetenként 2 napig szünetelni fognak, mely megállapodás újabb termésig fenn is tartatott. Csakis ezen önmérsékletről tanuskodó rendszabálynak köszönhető, hogy a hazai malom-ipart a múlt év első felében vést hozó veszteségek nem érték, bár nyomatékos veszteségek kikerülhetők nem voltak azon egy körülménynél fogva már, hogy a budapesti szokvány buza ára múlt évi május hótól augusztus haváig teljes 6 koronával süllyedt. Ennek az folytán első félévi üzlet érzékeny veszteséggel záródott. Az augusztus havában kezdődő II-ik félévben a helyzet teljesen megváltozott. A buza- és liszt készletek elfogytak és dus buzatermés áldását élvezzük, míg oda át Ausztriában a buza termés eredménye csak közepes, az aratás elkészt és a cséplési munkálatok folytonos esőzések által hátráltatnak, melyek a buza minőségét is hátrányosan befolyásolják. Nálunk a gazdák nem siettetik termésüket tömegesen a piacra hozni, mi által a buza további árnyatlását megakadályozzák, a másik oldalon jó termésünk eredményeképpen a fogyasztás és a vételkedv is növekedik, minek folytán liszttermelésünket normális polgári házzal fennakadás nélkül eladhatjuk és ezzel vállalatunknak megfelelő hasznot biztosíthatunk.

A jelentés főlemliti ezután a beruházásokat. A rëndeltesüknek nem egészen megfelelő régi gőzkazánok helyébe újabb rendszerű gőzkazánok: állítottak fel. Újabb tervbe vett beruházásokkal szemben a tartalékalap további dotációjáról gondoskodni kellett, miért is 10,000 koronát az értékcsökkenési tartalékalaphoz csatoltak.

A múlt évben 138.000 mmázsa buzát őrlött a malom; a forgalomba hozott örlemények számla értéke pedig 3,094.129 korona 12 fillért tesz ki.

Az elmúlt év összesen 105.088 kor. 78 fill. tiszta nyereséget eredményezett. Ehhez járul az 1901. évről áthozott nyereség-egyenleg 4099 kor. 01 fill. összesen 109.182 kor. 74 fill. Az igazgatóság azt javasolta, hogy a fentebb előadott okokból az értékcsökkenési tartalékalaphoz 35 000 kor. csatoltassék, miáltal ezen alap 188.383 kor. 30 fillérre emeltek; hogy az igazgatóság és tisztviselők jutalékára és a tisztviselők végkielégítési alapjának szaporítására az évi nyereség 21 százaléka 22.067 kor. 58 fill. a felügyelő-bizottság javadalmazására pedig 1800 kor. fordítottassék. Végül javasolja, hogy 1441 drb. társasági részvény után a múlt évi szelvény beváltására egyenkint 30 korona összesen tehát 43.230 kor. kifizettessék s a még fennmaradó 7885 kor. 16 fillér pedig az 1903-iki új számlán elővezettessék.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a nyereség fölesztésére vonatkozó javaslatot elfogadta, az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

Választások.

Ezután választások következtek. Steiner Ferenc indítványára a közgyűlés igazgató taggá Kintzig Gézát, a felügyelő bizottság elnökévé Nattland Bernátot, tagjaivá Laczay Endrét és Háse Kálmánt egyhangulag újra megválasztotta.

Polémia egy hírtapl eikkel.

A közgyűlés végén ifj. Kintzig János elnök azokra a támadásokra reflektált, a melyek az igazgatóságot legutóbb az „Aradi Közlöny” hasábjain egy részvényes részéről értek.

Nem tartottuk volna szükségesnek, ugymond, a támadásokra válaszolni, ha az illető részvényes a számadatok csoportosításával nem igyekezett volna tárgyilagosságot föltüntetni. Nehogy némely részvényes olybá vegye, hogy hátha mégis igaza van neki, tartotta az igazgatóság szükségesnek a választ.

Az igazgatóság — folytatta — mindig az alapszabályokhoz mérten cselekedett. Ha ezt nem tenné, van nekünk felügyelő-bizottságunk, a mely nem szorul arra, hogy a részvényes ur kötelességére figyelmeztesse. és hogy a felügyelő bizottság ellenőrzésébe a részvényesek megbízhat, azt bizonyítja, hogy a közgyűlésen ez alkalommal egyhangú szavazattal választotta őket újra meg. Ha mi valamiben eltérünk az alapszabályoktól, az csak az igazgatóság rovására történik. Tízezer koronát csatolunk az értékcsökkenési alaphoz, ebből bennünket igazgatókat jutalék illetne. Es azt az igazgatóságot, a mely erről önként lemond, quasi a zsarolás vádjával illetni, hogy enyhén fejezzem ki magam, legalább is méltánytalanság.

A cikkíró részvényes a tisztviselők helyzetéről is panaszkodik. Nem áll, hogy a mi tisztviselőinkről ne lenne minden esetben gondoskodva. Hogy a végkielégítésre szolgáló alap olyan csekély, ez arra vezethető vissza, hogy csak két év óta dotáltatik, mindazonáltal abból már két tisztviselő lett végkielégítve. A nagyobb dotáció azért sem kell, mert ha szükség lenne rá, a forgó tőke felhasználásával is gondoskodnának a tisztviselőkről. Nem szorult a tisztikar a részvényes védelmére, megtalálja a legigazabb és leghumánusabb bírálót az igazgatósgban.

A részvényes viszonyválaszában nem találunk újabb pontot, a melyre reflektálnunk kellett volna, mert ez csak személyeskedésből állt. Azt mondja a részvényes ur, hogy a mi választunk „szecessziós” volt. Ha ezzel azt akarta mondani, hogy közvetlenül akart hatni, akkor igaza volt. Az igazgatóság, mint nagyrészvényesek, megtartotta a tárgyilagosságot az ő személyeskedéseivel szemben.

A részvényes azt kérdi, hogy többet ér-e a malom most, mint 10 év előtt. Nos, igen, sőt aránylag kevesebb értékkel van beállítva a mérlegbe, mint tíz év előtt. Nem 788,000 koronát, hanem 850,000 koronát, sőt még többet állíthatunk volna be; akármelyik percben kapunk volna ezért az árért a malomra vevőt.

Azokra a részekre, a melyek a „fináncot” és „humanizmust” emlegetik, méltóságomon alulinak tartom válaszolni. A részvényes a fantáziáról beszél, pedig ez éppen nála működik, a mikor azt mondja, hogy az ő folytonos felszólalásai következtében gyarapították a tartalékalapot. No már 1898-ban módosították az alapszabályokat, oly értelemben, hogy 25 forintnál nagyobb osztalék nem fizethető, ha több lenne is az évi nyereség. A részvényesek 1898-ban tehát lemondtak a fölös nyereségről, hogy a tartalékalapot gyarapítsák és hogy ez a részvényes 1899-ben történt felszólalásának volna a következménye, ahhoz igazán fantázia kell.

A kazánok kicserélése se az ő felszólalása következtében történt. Ha a kazán rossz és felmondja a szolgálatot, akkor azt ki kell cserélni. Az igazgatóság ezt halasztotta, a míg lehetett, úgy, hogy már a verebek is csiripolták. Arról azonban, hogy a malmot a technika magaslátán álló új berendezésekkel ruházták fel, nem csiripolván a verebek erről, nem tud a részvényes.

Mintán cikkeiben hivatkozott felszólalásaira, tudjuk, hogy kivel állunk szemben. Kijelentem, hogy ezen urnál tárgyilagosságot és jóakaratot sohase tapasztaltunk, ellenben személyeskedést igen. Többet ve'e semmi polemikába nem bocsátkozunk és válaszolni nem fogunk. Ezt méltóságon alulinak tartjuk, miután őt személyes indokok és intenciók vezetik. Az ő eles penáját, a mint ő mondja, márthatja akármibe, arra mi válaszolni nem fogunk.

(Eliamerések.)

A részvényesek nevében Kohn Zsigmond, Funkelstein József és Révész Nándor, szóilaltak föl, az igazgatóság, felügyelő bizottság és a tisztikar érdemeit hangoztatva, a mire mind a háromnak jegyzőkönyvi elismerést szavazott a közgyűlés, a mely ezzel véget ért.

A közgyűlésen jelen voltak: Ifj. Kintzig János elnök, Kintzig Géza, Steiner Jakab, Wadowszky Gusztáv, Walder Gyula, Tenner Ignác vezérigazgató, Nattland Bernát, Laczay Endre, Müller Karoly, May János, Steiner Ferenc, Braun Mór, Kohn Zsig, Tenner Lajos, Tenner József, Ring Géza, Steinitzer Félix, Eles Armin, Paikert Henrik, Simonfy Aladár, ifj. Tenner Lajos, Révész Nándor, Schartner Sándor dr., Funkelstein József, Eckert Gyula.

Egy szocialista-vezér kalandja.

(Ponta Péter és a csendőrök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Ponta Péterrel, az aradi szocialista vezérrel, ki az itteni népgyűlések elmaradhatatlan szónoka, furcsa dolog esett meg most Giládon. A szocialisták budapesti központjának megbízásából járt a temesmegyei községben, hogy a román földművesek között a szervezés munkáját folytassa. Itt kevés híjja, hogy le nem tartóztatták.

Agitációjának alkalmából Giládon népgyűlést akartek összehívni, s kérvényt adtak be a csakovai főszolgabíróhoz. A főszolgabíró a gyűlést betiltotta, bár ezt az intézkedést semmivel sem indokolta meg.

Ezzel még nem ért véget az ügy. Mikor a giládi jegyző megtudta, hogy Ponta Péter a községben tartózkodik, este tíz óra után csendőröket küldött a lakására és le akarta tartóztatni. Ponta tiltakozott a letartóztatás ellen, s nagy nehezen el tudta kerülni azt, hogy csendőrök vezessék el.

Ponta a főszolgabíró és a jegyző eljárása ellen sürgönyileg tett feljelentést a belügyminiszternél.

A giládi kalandok még más téren is folytatódnak. Pontának a jegyzővel becsületbeli ügye is támadt, melyet a járásbíró előtt intéznek el. Ponta ugyanis megsértette az erőszakoskodó jegyzőt.

Ezuttal a szocialistáknak volt joguk a csakovai és giládi hatósággal szemben. A belügyminiszter tudvolevőleg elrendelte, hogy a törvényes keretben mozgó gyülekezési jogot korlátozni nem szabad.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Február 11. A zádorlaci önkéntes tűzoltó-egylet hangversenyvel egybekötött táncvigalma (Nagyvendégli.)

Február 12. A világosi vöröskereszt főkegyelet táncvigalma (Mátyás király.)

Február 14. Az aradi családok egyrészenének táncestélye (Millennium külön terem) — A magyarországi vas- és fémmunkás szövetség aradi helyi csoportjának táncvigalma (Városliget.)

Február 15. Az aradi szabómunkások szakegyületének táncvigalma (Kass.) — A borossebesi iparos ifjuság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Nagyvendégli.)

Február 17. A buttyini menyecskék táncmulatsága (Korona-szálloda.)

Február 21. A radna-lippal ev. ref. szegényeket és árvákat gondozó egyesület domino-estélye (József főhercegszálló.) — Az aradi iparosifjak önképzőkörének táncvigalma (Kass-vendégli.)

(=) **Czipészek bálja.** Az aradi cipészek szakcsoportha tegnap este a Vass szálloda éttermében sikerült táncmulatságot rendezett, melynek jövedelmét özvegyi nyugdíjra fordítják. A táncmulatságon résztvettek:

Asszonyok: Békéssy Ferenczné, Stéger István né, Schiff Jánosné, Fogel Jánosné, Gelcz Mihályné, Tamás Jánosné, Pengéz Lajosné, Szuhanc Antalné, Pente Lajosné, Kovács Lajosné, Pothof Adámné, Tóth Jenőné, Rónay Zsórné, Sofron Miklósné, Nagy Ferenczné, Hittinger Józsefné, Puszkó Béláné, Baum Mórné, öz. Kunut Regina, Schink Antalné, Czernoczky Minálné, Helbrich Karolyné, Paskuly Vidorné, öz. Remer Erzsébet, Frener Mártonné, Acsacher Lajosné, Lőrincz Alajosné, Siklován Józsefné, Flisch Gáborné, Baranyi Lajosné, Szücs Károlyné, Sztiany Józsefné, Bittenbinderne, Langekert Karolyné, Hubert Antalné, Popeszkú Patrikne, Göllner Antalné, Panker Antalné, Szever Agostonné, öz. Pircsak Jánosné, Jorant Jánosné, Váczl Györgyné, Táfvoy Józsefné, Havancsák Józsefné, Krizsán Jánosné, öz. Martin Péterné, Pavlicsekne, Somogyi Frigyesné, Knöblne, öz. Pajer Karolyné, Pap Istvánné, Herskovicné, Törökne, Madarásné, Bosnyákné, Barthné, Mayerné, Mes zsiné, Hillerné, Törökne.

Leányok: Keger nővérek, Szuszan k. a. Grumás Berta, Puthof Mariska, Szilágyi Mariska, Pinter Etelka, Haurer nővérek, Pisztof Mariska, Pisztof Flóra, Román Berta, Ofrin Erzsébet, Sipos Jolán, Szücs Rozika, Vozár Berta, Szabó Katica, Szávics Vilma, Fronner Giza, Tóth Margit, Hottinger nővérek, Takács Vera, Langekert Margit, Bike Erzsébet, Csike Margitka, Hubert Ilonka, Szabó nővérek, Bori Eszter, Jahn nővérek, Gollner Erzsike, Rokroter Erzsébet, Pankel Ilona, Ardelean Zsófi, Szilvar Katica, Laneker Margit, Maxim Margit, Staudinger Mariska, Irics Zsófia, Knöbl testvérek, Banás Katica, Bartl Olga, Bauer Bella.

(=) **A soborsini vörös kereszt-egylet** fényesen sikerült táncvigalmat rendezett f. hó 7-én az „Aranyzarvas szálloda“ disztermében. Jelen volt gróf Hunyady Karolyné is, mint az egylet védasszonya és elnöklője. A rendezők az elnököt gyönyörű csokorral lepték meg, melyet **Bárdy Kálmán** beszéd kíséretében nyújtott át. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Gróf Hunyady Karolyné, Bárdy Kálmánné, Blau Matyásné, Arnold Jánosné, Karolyi Kálmánné, dr. Muradi Arpadné, Frankó Andorné, Peska Józsefné, Langer Alajosné, Balogh Dezsóné (Valemáre), Egry Gyuláné (Arad), Giac Dezsóné, Knauer Józsefné (Berzova), Nagy Lászlóné, ifj. Róth Bernátné, Binder Jánosné, Lippert Imréné, Langer Fülöpné (Kassa), Gottlieb Ferenczné, Heszkel Mayerné, Grozeszku Gusztávné, Frigyer Imréné, (Kaprióra), Leopold Adolfné (Birkis), Róth Mórné, dr. Freisz Bernátné (Birkis), Kiss Józsefné, Winterkorn Antalné, Teodorovics Nikodinné, Simon Lajosné, Pekurár Simonné, Teodorovics Romuluszné, Streng Sebestyenné, Mágyie Gusztávné, Keipp Ferenczné, Gyulay Ferenczné.

Leányok: Blau Rózsika, Erdélyi Etuska, Leopold Karolin, Gottlieb Terka, Lippert Róza, Keipp Latica, Gyulay Boriska, Székeiy Etuska (Birkis), Pekurár Aranka, Popeszkú Irénke (Gyulafehérvár), Krenovszky Philippin, Bendl Mariska, Weisz Annuska (Tótvarad), Blammer Emma (Melisor.)

(=) **A pankotai jótékony nőegylet** folyó hó 7-én tartott bálja a várakozáson felül kitűnően sikerült úgy, hogy a tombola jövedelemmel együtt a tiszta jövedelem 500 koronát tett ki. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Novák Kornélné, Kristóffy Istvánné, Kócsa Karolyné, Wolf Adolfné (Draucz), Irtay Sándorné, dr. Abonyi Henrikné, Weisz Józsefné, Benedikti Gergelyné, Stocz Józsefné, Suhajda Béláné, Winkler Jánosné, Lévy Ignácne, Pavlovits Constanntinné, Kuncz Jánosné, Popeszkú Agostonné, Antal Miklósné, Teodorovich Péterné, Singer Adolfné (Szöllős), Gajda Józsefné, Posevitz Gusztávné, Hamburger Jakabné, Barna Lajosné, Grosz Pálné, Gregus Józsefné, Sekusán Gyuláné, Stengl Bernátné, dr. Werner Miklósné, Haasz Albertné, Mahler Mihályné, Haliczky Arpadné, Menczer A.-né, Fegyverneki A.-né, Frankó D.-né, Morovicz I.-né, Szever I.-né stb.

Leányok: Stocz Irén, Pavlovics Flóra, Pavlovics Deranka, Suhajda Valéria, Kuncz Ilona, Teodorovich Lujza, Singer Erzsike, Pokorni Berta, Staubezand Elza, Hamburger Ernesztin, Stengl Rezsik, Fuka Cecilia, Morovicz Malvin, Frankó Anna stb.

(=) **Mária-Radnán a „Fekete Sas“** vendéglőben f. hó 7-én tartották meg az önkéntes tűzoltó-egyesület táncmulatságát, mely mind

anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. A mulatságon jelentettek:

Asszonyok: Bálint Ferenczné, Bárány Jánosné, Bila Krisztianne, Bodor Józsefné, Csaszter Józsefné, Erődi Karolyné, Hosszieszlavszky Dénesné, Seszl Arpadné, Kina Gyuláné, Kampis J. né, Krisztian J. né, Lammert Ferenczné, Lunics Péterné, Péczely Elekne, Pálfi Józsefné, Pálfi Hubertné, Popovics Dóméné, Páska Ignácne, Szikora Béláné, Szmolinszky Józsefné, Szennesan Jánosné, Szőlősi Istvánné, Schweiger Józsefné, Vasetz Pálné, Wittib Istvánné, Wittib Józsefné.

Leányok: Erődi Mariska (Temes Rékás), Kampis Anna, Kun Lujza, Kun Lenke, Nagy Magdolna (Temes-Rékás), Pálfi Rózsika, Popovits Jozefin, Páska Aurélia, Páska Zsófia.

(=) **A gyoroki önkéntes tűzoltó-egylet** február hó 22-én vasárnap a gyoroki nagyvendéglő disztermében saját felszerelési alapja javára zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **A zádorlaci önkéntes tűzoltó-egylet** február hó 11-én a zádorlaci nagyvendéglőben saját pénztára javára grammophon-hangversenyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat fog tartani.

Weitzer özvegye — Arad ellen.

(Harc a gráci sirbolt körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9

Arad városa és Weitzer János, Arad város jötevőjének özvegye között a közelmúlt napokban sajnálatos differenciák támadtak. Az ellentétek, melyek elsimitásán Arad város tanácsa a maga részéről minden kitelhető eszközzel fáradozik, néhai Weitzer János siremléke miatt támadtak és a közelmúlt napokban olyan éleseké váltak, hogy Weitzerné sötét, rut hálátlansággal vádolta Arad várost, melynek pedig — ugymond — mindenkép arra kellene törekednie, hogy jötevője iránt örök hálával viseltessék.

Az eset részleteiről tudósítók a következőképen számol be:

(Öz. Weitzerné vádjai.)

Szieber Ede, a gráci waggonyár igazgatója és a Weitzer-végrendelet egyik végrehajtója, néhány hét előtt levélben arra kérte Arad városnak a Weitzer-ügyek intézésével megbízott főügyészét, Steinhardt Mór dr.-t, illetve ennek útján Arad városát, hogy egyezzen bele, miszerint a Weitzer János hagyatékának *tökeösszegéből* 35.737 korona kihalassék, mely öszszeggel a Weitzer János emlékének megfelelő sirhely, illetve sirkert vásároltatnék és ezen egy diszes kápolna építtetnék. Szieber Ede úgy tervezte ezt a költségvetést, hogy a sirkertre kellene 3510 korona, a kápolnára pedig 3227 korona.

Ugyanekkor özvegy Weitzer Jánosné egy kérvényt nyújtott be a gráci törvényszékhez, mint hagyatéki bírósághoz, melyben arra kéri a bíróságot, hogy a hagyaték *tökeösszegéből* utaljon ki 35.737 koronát a Weitzer Jánosnak állítandó siremlék céljaira.

Ebben a kérvényben *vastag hálátlansággal vádolja Weitzer özvegye Aradvárosát, mert szerinte Aradváros, melynek az elhunyt jötevője vot, hallatlan kegyetlenséget követett el, mikor jötevőjének megfelelő siremléket nem állított.* Elmondja az özvegy, hogy egyizben kiment elhunyt férjének ideiglenes kriptában nyugvó koporsójához imádkozni, de ekkor *fölháborodással látta, hogy férje koporsója mellett egy másik koporsó is van és hogy Arad jötevőjének koporsóját bármikor el lehet lopni, annyira nyílt helyen van.*

Panaszkodik az özvegy, hogy férje, aki életében milliókat keresett mások számára, és magának a közéletben diszes állást szerzett, ideiglenes sirboltban, örököse által eifeledve, nyugossza örök álmát. Megemlíti az özvegy, hogy

boldogult férjének, akinek az volt a kívánsága, hogy holta után is társadalmi állásának megfelelő fényes külsőségekkel örökítsék meg emlékezetét, rendkívül elégedetlen volna, ha sirját látná.

Kéri ezért a bíróságot, hogy a kért összehasítsa ki a végrendeleti hagyatékából, hogy ebből elhunyt férje emlékének megfelelő siremléket állíthassanak.

A gráci bíróság a Weitzerné kérvényének tárgyalására, miután a kérelmező sürgősen kérte elintézni az ügyet, február hó 14-ére tárgyalást tűzött ki ez ügyben.

A kérvényhez Weitzerné csatolta azt a tervet, melynek alapján megakarná örökíteni Weitzer emléket. A terv szerint Weitzer a gráci köztemető egyik legelőkelőbb helyén, egy drága sirkertben földalatti kriptában pihenne, a kripa fölött kápolna emelkednék és a kápolnában egy allegorikus szoborcsoportozat, mely Weitzer Jánost ábrázolná. A kérvényben már meg is van nevezve az a gráci cég, mely ezt a kápolnát és a szobrot elkészítené. Az özvegy avval indokolja kérelmét, és ezt tanukkal akarja igazolni, hogy Weitzer még életében ezt a siremléket választotta ki magának.

(Arad védokézése.)

Ennek a kérvénynek egy másolatát Steinhardt Mór dr. gráci helyettese útján szintén megkapta Steinhardt dr., aki a Weitzer ügyek intézésével van megbízva, sietett a kérvényt megismertetni a városi tanácssal, hogy a február 14-iki tárgyaláson helyettesének információkat adhasson.

Szükségesnek látszott azonban, hogy ebben az ügyben a döntő szót Aradváros törvényhatósága illetve a belügyminiszter mondja ki, még pedig a következő okokból:

Nagyobb öszszegről van szó, melynek kiutalványozását a tanács nem vállalhatja magára; az erkölcsi felelősség, mely a kérelem esetleges elutasításából származik, nagy; és mert a szükséges költségek nem a kamatokból, hanem a tökéből hasítottván ki, teherelismerést képeznek.

Hogy pedig Arad város törvényhatósági közgyűlése döntését a gráci bíróság tárgyalása előtt meghozhassa, sőt hogy a belügyminiszter döntése is bevárható legyen, Steinhardt dr. megbizta gráci helyettesét, hogy a gráci bíróság adjon hatvan napi haladékot a kérvény tárgyalására.

Steinhardt Mór dr. még a mai tanácsülésen szóvá tette ezt az ügyet és a Weitzerné kérvényében foglalt vádakra a következő határozati javaslatot terjesztette elő, melyet a közgyűlésnek elfogadásra ajánl a tanács:

„Aradot nem illetheti a hálátlanság vádja, mert közgyűlési határozattal hálájának és kegyeletének ünnepélyes és méltó kifejezést adott, mikor be sem várva a végrendelet érvényességének kimondását, a város egyik legnagyobb forgalmu utcáját a jötevő örökhagyó nevére nevezte el, továbbá elhatározta, hogy az örökhagyó mellszobrát és arcképet a közgyűlési teremben fogja elhelyezni. A város hozzájárult továbbá ahhoz, hogy az örökhagyó emlékéhez méltó nagy sirkert megvásároltasék. Magának a siremléknek felállítására kizárólag az örökös joga és kötelessége és mihelyt a végrendelet érvényes lesz és bíróság be lesz szavatoíva, Arad városa, mint a jötevő alapítvány képviselője, szent kötelességének fogja ismerni, hogy a végrendeletnek vonatkozó és a várost kötelező intézkedéseinek betartása mellett, költséget nem kimélve az elhunytak méltó siremléket állítson és a jelzett határokon belül az örökhagyó özvegyének óhajait is szívesen fogja tekintetbe venni.

A sírbolt elkészítése és a hamvak átvittele és elhelyezése iránti kérelem teljesítésébe a város ezennel beleegyezvén, ezáltal meg lesz szüntetve az özvegy által panaszait ideiglenes állapot, és miután a hagyaték beszavatolása sokáig nem késbet, nem távoll időben teljesülni fog az özvegynek Arad városával közös azon óhaja is, hogy méltó emlékkő jelezze az elhunyt emberbarát utolsó nyugalóhelyét.

(Emlékkő és kápolna).

Ezután így folytatja a határozati javaslat: „De nem érzi magát jogosítva Arad város közönsége beleegyezését adni abba, hogy a kérvényhez csatolt tervnek megfelelő kápolna és síremlék emeltesse, mert ez semmi tekintetben nem felel meg a végrendelet félre nem magyarázható sztrikt rendelkezéseinek. A végrendelet második pontjában azt rendeli az örök-hagyó, hogy közös családi sír készíttessék számára és szeretett hitvese számára, utolsó nyugalóhelyét pedig jelezze egy méltó „emlékkő”, mely közös legyen az ő számára és öt majdan a halálba követő neje számára és hogy majdan elhalálozó neje hamvainak elhelyezése után a „közös sírkőre” neje neve is kitüntetessék.

Ellenben egy kápolna vagy ehhez hasonló építmény emelése ellenkezik a végrendelet rendelkezésével mely határozottan „közös sírkő” emelését rendeli el, sem egy az elhunyt szobrával koronázott síremléket.

Majd avval érvel a határozati javaslat, hogy a „közös sírkő” felel meg a végrendelet akaratának, mert különben kodicillussal vagy más végrendelettel intézkedett volna.

Arad udvariasága.

A határozati javaslat végül, mint ez alább is kitetszik, legudvariasabb formában felajánlja lehető legdiszesebb sírkőre szükséges költségeket, melyek nagyságát azonban a gráci hagyatéki bíróság bölcs belátására bizza.

A határozati javaslat ez a része így hangzik: „Közel fekszik azonban az a föltevés, hogy örök-hagyó éppen arra helyezett sulyt, hogy emléke ne zárassék el a temetőt látogató nagy közönség szeme elől egy kápolna vagy egyéb zárt falazatu épület által, hanem ellenkezőleg minden oldalról szabad, már messziről látható monumentális emlékkő és annak tündöklő sírírata fekköltse és reáirányítsa a temetőt látogató közönség figyelmét. Egy ilyen díszes emlékkő felállításába a város közönsége készségesen beleegyezik s kéri, hogy ilyen emlékkő készítésére a hagyatéki bíróság által az összes körülmények tekintetbe vételével megfelelő költségösszeg megállapíttassék, ez alapon terv és költségvetés készíttessék, és a tervnek az összes érdekeltek által történt elfogadása esetén a kivitelt nyilvános árlejtés útján kiadassék.

A bíróság állapítsa meg az összeget, mert csak a bíróság által megfelelőnek tartott összeg fogadható el illetékezés szempontjából hagyatéki tehertételül.”

TANÜGY.

(—) A munkásképző intézmény vasárnapja. Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap két előadást is tartott. Az egyiket délután három órakor a Weitzer János utcai iskolában. Itt *Edvi-Ilés László* ismertette az 1849. február 8-iki eseményeket, érdekesen vádolva Asztalos Sándor és Boczkó Dániel hőstetteit. Utána *Matusik Márton* tornatanár anatómiai képeket vetítve mondott el egymást az emberi test szervezetéről. Szavaltat és monológ volt az érdekes előadás kerete. Az Erzsébet utcai lányiskolában öt órakor kezdődött a második előadás. Itt *Edvi-Ilés László* beszélt, utána *Radó Károly dr.* tartott érdekesítő előadást a hipnotizmusról az igazságszolgáltatásban. Szavaltat és zene fejezte be itt is az előadást.

Uzsorás és huszárönkéntes.

(Tárgyalás az aradi törvényszéken.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 9.

Az aradi törvényszék előtt ma egy ismert aradi kereskedő állott uzsorával vádolva, míg a panaszos egy volt aradi huszárönkéntes, aki azonban a tárgyaláson nem volt jelen, mert mint az iratokból kitűnt, *Amerikába költözött*, ahol valamelyik osztrák-magyar követséghez került attasénak.

A vádlottat a törvényszék fölmentette, mert az önkéntes a mai fő tárgyaláson nem tehetett tanúságot ellene, a vizsgálóbíró előtt tett vallomását pedig a törvényszék nem tekinthette bizonyítéknak.

A bűnügy részleteit a vádirat a következőkép adja elő:

Ambrózy Béla báró temes gyarmatai föld-birtokos, főrendiházi tag fia *Ambrózy Andor* báró a fehértemplomi főgimnáziumban nyert érettségit s azután Aradra került cs. és kir. huszárönkéntesnek.

A fiatal báró atyjától havi zsebpénzt kapott, de miután költséges életmódot folytatott, sokszor kifogyott a pénze. Ismerősei ajánlatára aztán *Grósz Manó* aradi kereskedőhöz fordult pénzért, akiről tudtak, hogy magas kamatok mellett tud pénzt szerezni. El is ment hozzá 1899. évi május havában, de *Grósz* kijelentette a huszárönkéntesnek, hogy pénze nincs, tehát ő maga nem adhat. Főljánitott azonban egy aranyórát, hogy azt a báró vegye meg s erre szerezzen pénzt. Azt az ajánlatot tette, hogy *Ambrózy* báró adjon neki 20 forint készpénzt és egy 230 forintról szóló biankováltót, és ennek ellenében átadja az aranyórát, melyre lehet pénzt szerezni.

Ambrózy báró elfogadta ezt az ajánlatot s átadta *Grósz* Manóknak a kívánt váltót és a 20 forintot, mire *Grósz* elküldte segédjét, *Izpravnik Pétert* a zálogházba az órával, melyre összesen 45 forintot adtak. Ebből *Grósz* levont 20 forintot és a fennmaradó 25 forintot a zálogcédulával együtt átadta a bárónak.

Mikor e miatt *Ambrózy* szemrehányást tett *Grósz* Manóknak, ez kijelentette, hogy ha a báró visszaadja az órát, visszakapja a váltóját.

Grósz közben peresített a váltót s a bárón behajtotta a 230 forintot. Ezért aztán *Ambrózy* feljelentést tett *Grósz* Manó ellen uzsora miatt. Az aradi ügyészség *Grósz* Manó uzsora vétsége miatt vád alá helyezte, mert eljárásával az önkéntes anyagi romlását idézhette elő.

Ebben az ügyben mára volt kitűzve a tárgyalás, melyen azonban a panaszos, ki idő közben egy amerikai osztrák-magyar követséghez attasének neveztetett ki, nem jelent meg.

A törvényszék, melynek elnöke *Zubor Gyula*, tagjai *Nagy József* és *Szöllőssy Jenő dr.* bírák, jegyzője *Kovács József* aljegyző volt, *Grósz* bizonyítékok hiányában fölmentette.

A törvényszék ugyanis *Ambrózynak* csak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását ismerte, ezt pedig perdöntő bizonyítéknak el nem fogadhatta.

A vádat *Szokolczay Lajos* kir. alügyész képviselte, a védelmet *Radó Károly dr.* látta el.

HIREK.

— **Február 8.** A szabadságharc hősiegen szép epizódjának, az aradi utcai harcnak évfordulóját ünnepelték ma Aradon. Az ünnepelés csupán a templomra szorult, mert a város külső képe alig árulta el, hogy az emlékezés napja volt ma. Csúpan néhány fekete lobogót tűztek ki, s nagyon sok embernek eszébe sem jutott, hogy van az ó-temetőben egy sír, mely

alatt Arad megmentői nyugsznak. A minorták barak-templomában a szokásos szertartás szerint gyászmisét tartottak, melyen a hivatalok, egyesületek, testületek képviselői megjelentek. Kegyelettel emlékeztek meg az évfordulóról a munkásképző intézmény vasárnapi előadásain: a belvárosban és az újtelepen, hol *Edvi-Ilés László* tartott hazafias emlékbeszédet.

— **A város közgyűlése.** A szerdai közgyűlés előkészítésére a tanács ma délután ülést tartott. Az érdekesebb ügyek között szerepel a kereskedelemügyi miniszternek a fa- és fémipariskola előtt létesítendő utburkolati munkára vonatkozó leirata, *Burián János* főgimnáziumi igazgatónak a Nagy-körut rendezése, *Müller Gyula* és társainak a Széchenyi-utcától a városligetig terjedő gyalogjáró helyreállítása és ki- szélesítése iránt beadott kérvénye. A tanács azon javaslattal terjeszti az ügyet a közgyűlés elé, hogy a három utmunkára vonatkozólag majd a város összes utjavítási munkálatainak tervezetében tegyen előterjesztést a tanács. *Edvi-Ilés László* indítványt adott be, hogy állami zálogház felállításáért irjon fel a közgyűlés a kereskedelemügyi miniszteriumhoz. A tanács pártólilag terjeszti elő ezt az indítványt. A tanács előterjeszti, hogy a Weitzer-hagyatékhoz tartozó bécsi palota adassék el. Győr városnak a párbaj ellen a képviselőházhoz intézett feliratát azzal terjeszti a tanács a közgyűlés elé, hogy hasonszemlével felirattal pártolja. *Tüzes Sándor* testótanulónak a folyó tanévre havi negyven koronával való segélyezését hozza a tanács javaslatba.

— **Aradiak az udvari bálon.** A szombaton tartott udvari bálon az aradmegyei főrendek és képviselők közül jelen voltak: *Vásárhelyi Béla* és *Bohus Zsigmond* főrendiházi tagok, *Bánhidya Antal br.* és *Solymossy Lajos br.* országgyűlési képviselők.

— **Ludvigh nem megy nyugalomba.** A félhivatalos *Bud. Tud.*, amint lapunknak táviratozzák, a következő cáfolatot közli: Egyik tekintélyes fővárosi napilap azt a hirt közölte, hogy *Ludvigh Gyula* az államvasutak elnök-igazgatója nyugalomba vonul, és hogy *Schóber Albert* miniszteri tanácsos, az államvasutak kereskedelmi főosztályának igazgatója már beadta nyugdíjazása iránti kérvényét. Mint illetékes helyről értesülünk, az, hogy *Ludvigh Gyula* nyugdíjazásáról szó lenne, és hogy *Schóber* miniszteri tanácsos, a kereskedelmi főosztály igazgatója nyugdíjazási kérvényét beadta volna, a valóságnak meg nem felel.

— **Negyvenezzer ember pusztulása.** *San-Franciscoból* táviratozzák: A *Mariposa* gőzös azt a hirt hozta, hogy a Társaságszigeteken január 13 nagy tengeri vihar volt, a melyben körülbelül 40,000 ember vesztette életét. Nyolc sziget elpusztult. A katasztrófáról újabb távirat a következő részleteket jelent: A vihar január 13-ika után még hét napig pusztított. Az első hirt az *Eims* nevű hajó hozta január 26-án: *Papete*-be. Másnap ugyanott az *Excelsior* gőzös négyszáz menekülttel kötött ki. A gőzös kapitánya csak három szigeten nyolcszázra becsüli a halottak számát. Nyolc fehér ember is odaveszett. Attól tartanak, hogy sokan, a kik a vihartól megmenekültek, az éhínségtől fognak elpusztulni, a mig odajutnak a francia kormány által küldött élelmiszerek.

— **Gróf Károlyi Györgyné emlékezete.** Más csáról írják lapunknak: A minap elhunyt gróf *Károlyi Györgyné*, a nagy magyar honleány lelki üdvéért f. hó 6-án, a mácsai római kath. templomban ünnepélyes gyászmisét tartottak, melyen *Károlyi Gyula* gróf és neje, az egész

uradalmi tisztikar *Cselkő* Árpád tisztartó vezetése alatt és nagyszámu közönség volt jelen. A gyászmisét *Magyary* Pál szentszéki ülnök, szentmártoni plébános szolgáltatta.

— **A nyitrai mandátum.** Nyitrán, amint lapunknak táviratozzák, a választást február 23-án tartják meg.

— **A csaba vészti motoros.** Megirtuk, hogy a csaba békés-vészti motoros vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat a képviselőház asztalára került. Most arról értesülünk, hogy a minisztertanács megadta a törvényhozás határozataláig az ideiglenes építési engedélyt az *Alföldi első gazdasági vasut* igazgatóságának. Ennek folytán a vonal kiépítését a legközelebb megfogják kezdeni. Az engedélyezett vasuti vonal eltér az eredeti vonaltól annyiban, hogy a békési védtöltéstől a vasuti állomásra vezet s onnan egy szárnyvonalat építenek Békés község főterén keresztül.

— **Változások az égyházmegyében.** *Desseuffy* Sándor csanádi megyés püspök az alábbi lelkészeket disponálta: *Vuchetich* István bókai plébánost hasonló minőségben Párdányra, *Rankov* Lajos módosi adminisztrátort hasonló minőségben Bokára, *Szmetana* Ágost csukási adminisztrátort hasonló minőségben Módosra, *Györfly* Gyula székelykevei adminisztrátort hasonló minőségben Csukásra, *Schelling* József sándoregyházi adminisztrátort hasonló minőségben Székelykevére, *Wünsche* Gyula csákovai segédlelkészt Sándoregyházára adminisztrátorrá, *Gaal* Árpád német-szt. péteri segédlelkészt Csákovára és *Urbán* János párdányi segédlelkészt hasonló minőségben Német-Szent-Péterre.

— **A nyugdíj bizottság ülése.** Arad város nyugdíjbizottsága ma délelőtt ülést tartott, melynek egyetlen tárgya *Mihaleszku* Péter városi toronyőr nyugdíjaztatása volt. A nyugdíjbizottság, miután a toronyőrt az orvosi vélemény munkápteinek mondja, nyugdíjaztatását hozza javaslatba.

— **A gyulai kir. járásbírói állásra** nem kevesebb mint 48 pályázat adott be. A pályázók albirák, alügyészek és ügyvédek az ország minden részéről. A kir. törvényszék ma tartotta jelölő ülését és felterjeszti a pályázatokat döntés végett.

— **Aljegyzői kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Rácz* István aradi lakos, ügyvédjelöltet a zentai kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Egy körözött tolvaj elfogatása.** *Balogh* Bélát az aradi törvényszék vádlatnáca lopás miatt körözött. Egy izben a rendőrség már elfogta, átadta a törvényszéknek, mely azonban szabadlábra helyezte s a tolvaj megszökött. Most azután újból elfogta az aradi rendőrség és átkísértette az ügyészséghez.

— **Eljegyzések.** *Kiszely* Gyula, az aradi első takarékpénztár tisztviselője eljegyezte *Böns* Annuskát Glogováról. *Szekér* Andor főispáni titkár, belügyminiszteri fogalmazó, ki szolgálatlétre Békésmegye főispánja mellé van beosztva, a napokban jegyezte el Csabán *Sztojanovits* Iónát, Sztojanovits Gyula földbírtokos leányát.

Margitta Ignatz fővárosi iparos eljegyezte Aradon *Hoffmann* Sándor divatárú üzletének pénztárosnőjét, *Weisz* Mariska kisasszonyt.

— **A Ráth-féle könyvesház.** Megemlékeztünk a *Ráth* Mórnak, a régi, nagybíró magyar könyvkereskedés alapítójának és tulajdonosának elhunytáról, a mely az egész magyar közélet gyászát jelentette. A híres magyar könyvesházat, a melyben annak idegen Deák Ferenc, s más nagy államférfiak fordultak meg minden nap s a melyhez az ország nagy embereiről annyi adományszerződik, a mint értesülünk egy aradi származásu ember vezetett tovább: *Gabos* Soma, *Glück* Károly előkelő aradi iparos fivére a ki előbb üzletvezetője volt a könyvkereskedésnek, az utóbbi időkben pedig *Ráth* Mór társul fogadta; a *Ráth*-féle könyvkereskedést most ő fogja tovább vezetni.

— **A lépcső-adó.** A szatmármegyei Csenger nagyközség leleményes képviselőtestülete egy eddig ismeretlen új adómetet fundált ki: a lépcső adót. Megterhelt ezzel azokat az üzlet és háztulajdonosokat, akiknek üzletébe vagy lakásába az utcáról

lépcső vezet be. A lépcső adót évenként hat koronában állapította meg. Igazán irigylésreméltó az a nagyközség, amelyiknek kupaktanácsa ilyen leleményes. Csak aztán az indítványozó tanácsos urat polgártársai jóvoltából baleset ne érje a legelső megadózott lépcsőn

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Az aradi pályaudvaron tegnap este szerencsétlenség történt, melynek azonban nem lett komolyabb következménye. Tolatás közben *Geninger* Antal munkás könnyebb természetű sérülést szenvedett. A megejtett vizsgálat szerint a balesetnek a sérült vigyázatlansága volt az oka.

— **Tetten ért tolvaj.** *Doku* Bálint vasárnap éjjel fát akart lopni *Bosánszky* István aradi feteleperől. Epen munkája közben lepték meg a rendőrök s elfogták.

— **Ahol örökké felebbeznek.** *Nagy-Halmágy*ról írja tudósítók: Az Aradmegye törvényhatósági bizottsága által megsemmisített esküdtválasztást 5 én ejtették meg újból. Ez alkalommal *Busa* Györgyöt választották meg egyhangulag. A választás ellen ismét felebbezést akarnak beadni, többek között azzal indokolva a választás helytelenségét, hogy bizalmi férfiak nem voltak megnevezve, csak a választás eredményének kihirdetése után. Így tehát a második esküdtválasztás is körülbelül az első választás sorsára fog jutni.

— **A tánc statisztikája.** A statisztikával foglalkozó emberek az élet minden eseményéből adatokat készítenek. Eddig csak a táncolásról nem esínáltak statisztikát. Most már azonban a táncot is megcsinálták. — Egy német megfigyelte, hogy tíz órától reggel öt óráig tartó bálon hány tánclepet tett egy hölgy. — Ez a német helyesen gondolkozott, amikor nőt választott a megfigyelésre, mert nincs olyan férfi, aki annyit táncoljon, mint egy keresett szenvedélyes táncosnő. A számításnak hihetetlen nagyságu szám iett az eredménye. A megfigyelt nő ötvenhatezer lépést tett a hét óra hosszat tartó bálon. Ha ezt a számot távolság mértékre számítjuk át, negyhat kilométernek felel meg. Egy átlagos terjedelmű keringő ezer méternek felel meg. Egy négyes két kilométer utnak felel meg, míg a mazurka kilencszáz és egy polka csak nyolcszáz métert tesz ki.

— **Szökés a kórházból.** *Szilágyi* Rózi a mulatságok tanyájáról az aradi közokórházba került, s ez a szomorú hely körülbelül olyan volt számára, mint a fogház. Az ő fajtájához tartozó betegek ugyanis nem hagyhatják el a kórházat, amikor nekik tetszik, hanem kénytelenek benne lakni, s e körülmény miatt sokszorosan megunják a helyzetet. Ez a kórházi fogóság arra bírta a leányt, hogy megszököjék. Ma délelőtt odahagyta a nagy sárga épületet, de nem sokáig örülhetett a szabad levegőnek, mert a rendőrség elfogta, s még ma visszakerült a kórházba.

— **Az élelmes író.** A párisi *Figaró*ban olvasuk, hogy egy vasutársaság igazgatójához beállított a minap egy író, a kítől a kegyetlen sors megvonta az irodalmi babérokkal járó ropogós bankókat és alkalmazást kért. Az igazgató puha zsöllyéjének karkáját ütögetve, azt a vigaszt nem hozó választ adta, hogy van ugyan üresedésben lévő állás, de azia nem kevesebb, mint negyven ezer pályázó akadt. Az éhező író majd nanyatvágódott ennyi versenytárs hallatára és rövid ideig tanácstalanul nézett a mosolygó igazgatóra. Egyszere csak szellemes ötlete támadt.

— **Igazgató ur, bizza rám** annak a negyven ezer ajánlatnak a rendezését.

Megkapta-e az állást az író, arról nem ad hirt a *Figaró*, de megjegyzi, hogy volt olyan idő, amikor ilyen szellemes válasz elegendő jogcím volt egy hivatal elnyeréséhez.

— **A tanítónők és tanítók köszönete.** Az arad városi tanítók segítőegyesülete javára f. é. február 1 én rendezett hangverseny és táncmulatság ugy erkölcsi, valamint anyagiak tekintetben fényesen sikerült. Mindkét sikert az igen tisztelt közreműködőknek és a mi áldottlelkü közönségünknek köszönhetjük, amely a jelen alkalommal is tiszteletével, figyelmével tüntette ki azokat, akik mindenra rajta, vannak, hogy nemcsak hivatásuknak megfeleljenek. A legőszintébb hálával adozunk: *Herzig* Ottóné urnó-

nek, *Kaletzky* Vilma kisasszonynak, *Ottenberg* Ilonka urhölgynek, *Zilahy* Gyuláné és *Zoltay* Mátásné urnóknak, *Benedek* Elek és *Máday* Sándor uraknak, akik szives közreműködésük által a hangverseny sikerét biztosították. Köszönetet mondunk az igen érdemes táncrendező uraknak az ő legkötelező sziveségükért és fáradságukért. A lapok szerkesztőségének nagybecsült tagjai mindenki kiváló figyelemmel és jóakarattal istapolják igaz ügyünket. Ezt ezen alkalommal is megcselekedték, a miért fogadják igaz hálánkat. — Megköszönjük a *Reinhart* Fülöp és ifju. *Klein* Mór cégek beltagjainak irántunk tanusított jóakarát, valamint *Sebesy* Ferenc ur előzékenységét. — A hála érzetével fordulunk mindazok felé, akik adományaik által egyesületünk nemes törekvéseit elősegítették és Aradvárosának művelt közönsége felé, a mely tanítóit ezen alkalommal is figyelmével, áldozatkészségével kitüntette. A vett jókért Istennek áldása kísérje mindazokat, akik az Arad városi tanítók segítőegyesületét szeretetteljes megajándékozták. Aradon 1908. február 7-én. Az arad városi közs. iskolák tanítónői és tanítói.

Felülfizetések címén a következő összegeket kaptuk: 25—25 koronát *Ottenberg* Tivadár, *Winkler* József (Szeged), 20 koronát: özv. *Hauser* Károlyné ezredesné, 13 koronát: *Muskát* Miksa, 10—10 koronát: dr. *Csák* Cirjek, dr. *Dálnoki* Nagy Lajos, *Institoris* Kálmán, özv. *Nikodém* Jánosné, *Nikodém* János, *Salac* Gyula, *Schill* József, *Varjassy* Árpád, *Wadovszky* Gusztávné, és *Weisz* Sándor, 9 koronát: *Kel* er Gyula 7 koronát: *Vince* Miklós, 6—6 koronát: *Deutsch* Bernát, *Frick* József, *Lehmann* Vince, vezérőrnagy és *Müller* Károly 5—5 koronát: *Boros* Jusztin, *Fixek* István, *Nuber* Károly és *Uray* József, 4—4 koronát: *Hirschl* Zsigmond, *Méhner* Vilmos, cég és *Scholt* Róbert 3—3 koronát: *Rieger* Imre, *Tagányi* Gusztáv, *Telbisz* György és N. N. 2—2 koronát: *Asbóth* Viktor, *Brunner* Béla, *Hendl* József, *Ingusz* Róbert, özv. *Ortutay* Gyuláné, dr. *Sonnenfeld* Károly, *Vojtek* József, *Wagner* József, N. N. és N. N. 1 koronát: *Gantner* Rezső, *Óry* Aladár, *Panker* Viktor, *Szondy* Béla, *Szöllösi* István, dr. *Tabajdi* Sándor, *Varjassy* Lajos és N. N. hölgyek uraktól, összesen 307 koronát.

— **A sok bál és táncmulatság** elsőrangú szükségleti cikké avatja ez idő szerint a lábélit. Mindenki az iránt érdeklődik, hogy vajjon hol kaphatók jó minőségű, a legújabb izlésnek megfelelő, elegáns férfi- és női cipők? (Es gyermek cipők is!) Nyugodtan ajánlhatjuk *Porter* Vilmos Nagy Aruházát, a *Szabadságtér*en. Ez a vállalat, jelszavához híven, a közönség teljes kielégítésében összpontosítja minden igyekezetét. Így aztán nem csuda, ha az aruház napról-napra jobban föllendül és vevőinek száma növekedik. Tíz korona vásárlásnál fényképedvezményben is részesíti vevőit: egy művészies, életnagyságu fényképet ad bármely kis fénykép után s a díszes papirkeretért csupán egy csekélységet (3 koronát) kell megteríteni.

— **Jótekonyság.** Az aradi zsidókoma *Gemilu* Heszéd egyesület javára adakoztak: *May* János, bold. édesapja, *May* Jakab emlékére 100 koronát, *Glück* Károly és neje, boldogult fiuk, *Glück* Henrik emlékére 100 koronát, dr. *Fleischer* Samu, az aradi *Hevra* Kadisa elnöke 30 koronát. A nagylelkű adományokért ezuton is köszönetet mond *Fekete* Jakab elnök.

Az aradi polgári takarékpénztár a közöelokra szánt összegből az aradi tanítótestületek segélyalapjának humanus céljaira 25 koronát juttatott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— **Uraságoktól levett téli és nyári ruhákat** a legmagasabb áron vesz *Menczer* Márton *Petőfi*-utca 7. Kívánatra házhoz is megy.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Vádirat egy városi segédtiszt ellen.** Arad város községi bíróságánál volt alkalmazásban *Kisfaludy* Hároly segédtiszt, kit visszaélése miatt *Salac* Gyula volt polgármester állásából fel-

függesztett és őt a bíróságnál feljelentette. Az ügyészség most Kisfaludyt egy rendbeli hivatali sikkasztás büntetett és háromrendbeli megvesztegetés vétsége miatt, továbbá a *Kádas Kálmán* városi főjegyző ellen elkövetett nyilvános rágalmozás vétsége miatt vád alá helyezték.

§ **Kutyák által szétmarcangolt gyermek.** Zarándon híres szép lány volt *Illumen Annuska*, akinek egy ottani legény tette a szépet. A két fiatal között csakhamar bensőbb szerelmi viszony fejlődött ki, melynek következményei nem maradtak el. A szép Anna szeretőjét besorozták katonának s a lány egyedül maradt gyötörő kétségbeesésével. Egy napon rosszul lett, s mikor a házbéliek, hogy föllocsolják, a kuthoz siettek vizért, a kut mellett egy ujszülött gyermek holttestét találták, melyen a kutyák osztozkodtak. Mikor a szép lány, aki néhány órával előbb adott életet a kutyák mar talékaul odavetett gyermeknek, magához tért tagadta, hogy ő volna gyilkosa a gyermekének. Esküdzött, hogy a gyermek halva született. Azt beismerte, hogy egy ruhába göngyölve, ő tette a kut mellé. Az aradi kir. ügyészség, miután a lány bűnösségét bebizonyítani nem lehetett, csupán anyakönyvi kihágás címén indított ellene eljárást és az ügyet illette a buttyini járásbíróhoz.

§ **Hamisan vádló tolvajok.** Berzova községben hírhedt tolvajként ismerték *Bulyán Tamást* és *Pipa Györgyöt*, kikre régóta lesett *Mihálka Tivadar* csendőr, hogy végre tetten kapja őket. Egyszer azután hallotta, hogy Bulyán és Pipa ismét működtek. Rögton vallatóra fogta őket, azonban nem akartak vallani. De a csendőr figyelő szeme kellemetlen volt nekik és ezért elhatározták, hogy valamiképp megbozsolják magukat. Mikor a lopás miatt ellenük megindított meddő vizsgálat véget ért, feljelentették Mihálka csendőrt, hogy a mikor őket kihallgatta, pofozással akarta őket önmagukat terhelő vallomásra rábírnai. Bulyán csak egy pofon miatt vádolta a csendőrt, míg Pipa azt vetette panaszában a csendőr szemére, hogy többször is megpofozta, csak hogy vallomást tegyen. A két ismert tolvaj négy tanura hivatkozott, akik előtt történt volna az állítólagos brutálítás. De a négy tanu közül csak egy akadt, aki emlékezett valamire, de ez a tanu is aggályos volt. A törvényszék, melynek elnöke *Köller János* volt, a két vádlottat hamis vád miatt 2—2 napl fogházra ítélte.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi február hó 11-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

26. A tanács jelentése a vásártéri vendéglő bérbeadása iránt tartott arverés eredményéről. 27. U. az. az aradi vendéglősök szikvizgyár részvénytársasága által szikviz fogyasztási adóban fizetendő évi általános összeg megállapítása tárgyában. 28. U. az. Halász Istvánnal a város tulajdonához tartozó nagylegelőbeli 108. számú 6—786—1100 hold, Vlád Jánosnéval a gulyalegelőbeli 40. számú 5 hold, Pekete Józseffel a gulyalegelőbeli 49. számú 5 hold, Podoba Jánossal a nagylegelőbeli 62 számú 5 hold, Molnár Mátyással a gulyalegelőbeli 89. számú 5 hold, Kurticsán Györggyel a Józsa réti 44—781—1100 hold, Pécskán Demeterrel a gulyalegelőbeli 6. számú 5 hold, és Vlád Jánosnéval a gulyalegelőbeli 47. számú 5 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 29. U. az *Roth* testvérekkel a város részére 1903. évben szükséges papir- és írószerek szállítása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 30. *Kovács János* kérvénye a nagylegelőbeli 99. számú 5 hold föld bérletének özv. *Hangrád Istvánra* való áruháza iránt. 31. A tanács jelentése *Kopp Erzsébet* a városi szegények házában elhelyezett egynék részére szükséges meleg ételtek szállítása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 32. A tanács jelentése *Mihelcsku*

Péter toronyór nyugdíjaztatása tárgyában. 33. A városi közigazgatási bizottság átirata a sertésveszre vonatkozó 9300—98. számú miniszteri rendelet módosítása tárgyában. 34. A tanács előterjesztése özv. *Weitzer János*nénak a siremlék felállítására tárgyában a grázi cs. kir. törvényszékhez beadott kérvényére vonatkozólag.

NAPIREND.

Február 10. Kedd Róm. kath. naptár: Skolasztika. — Protestáns naptár: Skolasztika. — Görög-keleti naptár (január 28.): Efrém. — A nap két 6 óra 59 perckor, nyugszik 4 óra 57 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülőterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, szeles, délen, keleten elvélve csapadék.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A közlekedési-bizottság szives figyelmébe.

Többször olvastam már e lapokban, hogy a város közlekedési bizottsága ezt vagy azt az utcát rendezni akarja. A bizottságnak tisztelettel figyelmébe ajánlom, hogy van itt Aradon egy teljesen elfelejtett utca, a neve Erzsébet-utca. Sajnálni való, hogy ezt az elfelejtett utcát éppen a mi megboldogult jó királynékné nevével keresztelték el, pedig bizony nem érdemli meg e drága nevet. Nem pedig azért, mert a város egyáltalán nem törődik vele.

E tekintve attól a pokoli sötétségtől, melyben ez az utca uszik, az utja oly borzasztó rossz állapotban van, hogy istenkísértés azon kocsin végigmenni. Ezelőtt két évvel hordtak az út közepére nagy köveket és arra rá szórtak futó homokot, amit a szél menten el is hordott. A járdákat a házigazdák egyáltalán nem gondozzák és miért nem? Azért, mert tulajdonképp csak egy házigazda lakik az egész utcában és az én, alulírott vagyok, a többi házigazda mind másfelé lakik és házat bérbeadta.

Nyáron az ember majd megszül a forró naptól, de azért a város nem tartja érdemesnek az utcát egy pár fával beültetni, holott tavaly a keresztül vágó Leiningen-utcát befásították.

A bizottsági ülésen elhatározták az Aulich utca rendezését, azon a címen, hogy több csinos ház épült benne. Azt a tekintetes bizottság nem vette észre, hogy az Erzsébet-utcában emeletes városi iskola is van a többi emeletes házakon kívül, hozzá még egy kellemes büzü árkok, a mely végig húzódik két oldalt s naponta ötszáz iskolás gyermek jár el mellette. Ha már semmit sem javítanak az utcákon, legalább annak befásítását kérjük.

Arad, 1903. febr. 9.

F. J.

Erzsébet-utcai háztulajdonos.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi cipészek szövetségének közgyűlése. Az aradi cipészek termelő szövetsége vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlést az ipartestületben. *Olár Jusztin* elnök, miután konstataulta a közgyűlés határozatképességét, a közgyűlést megnyitotta. *Gál József* olvasta fel az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését és az üzleti mérleget, melyből megtudjuk, hogy dacára annak, hogy a nagy konkurrenciával szemben, amelyet a bécsi cipőgyárosok városunkban is kifejtettek, a magyar iparosok igen szép eredményt értek el. A szövetséget elmúlt évi forgalma jó volt. A közgyűlés a felolvasott jelentéseket egyhangulag tudomásul vette s az igazgatóságnak a szokásos felmentvényt megadta. *Olár Jusztin* fáradhatatlan vezérigazgatónak, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Ezután választásokra került a sor. A közgyűlés örökös vezérigazgatóvá *Olár Jusztint* választotta, az igazgatóság új tagjait *Prolich Istvánt*, *Csungár Arzént*, *Klein Józsefet* és *Zachariás Istvánt*, a felügyelő-bizottság elnökévé *Pa-*

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

nián Györgyöt, tagjaivá *Borladán Györgyöt*, *Horváth Józsefet*, pótagokká: *Steff Miklóst*, *Turoff Józsefet* és *Kotsis Pált* választották. *Tumó Gyula* indítványára végül a közgyűlés teljes ismerését fejezte ki *Olár Jusztin* vezérigazgatónak az elmúlt évi tevékenységéért.

S z e s z ü z l e t.

— Február 9. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 20 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdém.

Budapest, február 9.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék 4%	99.65
Magyar arany 4%	93.80
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	201.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	161.50
Osztrák papírjárdék	100.60
Osztrák járdék ezüst	100.60
Osztrák járdék arany	121.—
Koronajárdék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	158.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1585.—
Magyar hitelbankrészevény	753.—
Osztrák hitelbankrészevény	702.50
Osztrák-magyar államsor	701.50
0 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Smet birodalmi márka	117.10
London	239.85
Paris	95.40
20 márkás arany	23.40

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Előfizető. Battonya. Lapunkat naponként pontosan megküldjük. Sziveskedjék az ottani postán reklamálni, mert részünkről mulasztás nem történt.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Atzél Péter-utca 1. sz. a. (az udvarban) lévő

kölcsönkönyvtáramat

az Andrássy-tér 20-ik szám alatti Fischer Eliz palotába

helyeztem át.

Andrássy-tér 20-ik szám alatti

könyv-, zenemű- és papírkereskedésemet

pedig e hó 11-én szerdán fogom

az ugyancsak Andrássy-tér 20. sz. alatti

Fischer Eliz palotába áthelyezni.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 9.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 35,000 métermézsa került forgalomba, 5—7 $\frac{1}{2}$ fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel, tengeri 5—10 fillérig drágább áron. — Időjárás derült.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, páris 10-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.60—7.61
Buza októberre	7.63—7.64
Rozs 1903. áprilásra	6.60—6.62
Zab 1903. áprilásra	6.17—6.18
Tengeri 1903. májusra	6.05—6.06
Tengeri júliusra	6.05—6.06
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.58—7.59
Buza októberre	7.64—7.65
Rozs 1903. áprilásra	6.59—6.60
Zab 1903. áprilásra	6.17—6.18
Tengeri 1903. májusra	6.03—6.05
Tengeri júliusra	6.06—6.07
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	700.75
Magyar hitelrészvény	752.—
Leszámitóbank részvény	459.50
Rima-Murányi vasmű részvény	492.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	700.50
Közuti vasút	633.50
Városi villamos vasút részvény	323.50

Szives tudomására

hozom, hogy könyv-, zenemű- és papirkereskedésemet

1903. május 1-jétől

a Minorita-palota Andrassy-tér felőli oldalára helyezem át.

Az átköltözés

megkönnyítése céljából elhatároztam, hogy

az összes raktáron lévő áruimat mélyen leszállított áron

árusítom el.

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

jelenleg

267

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

REGÉNY-CSARNOK.**A távollevő.**

— Francia regény. —

Irtá: Montégut Maurice.

[36]

(Folytatás.)

Egy nap Renée megint átment Morsalinesékhez s Luciennek nagy sürgésben forgásban találta. Távollevő férje szobájában ült s egész iv papirokat metélt szét. A barátnője láttára fölemelte a fejét és bizonyos büszkeséggel mondta:

— Tudja, Jakab betegsége sok mindentől visszatartott bennünket. Gábor a „Nagy Szemlé”-nek cikket ígért a jövő hónapra. Mint rendszeren, nekem kell lemásolnom a kéziratát s már csak egy heti időm van, hogy elkészüljek vele.

Nagy halom teleirt s jegyzetekkel tarkított papirosra mutatott. Ez a kézírás! Renée ugyan csak jól ismerte. Megint érezte azt a belső borzongást, a keblének azt a fájdalmas összehúzódását, de mégis közömbös hangon tudta kérdezni.

— Ah, ön segít Morsalines urnak a munkájában? Már régóta ugy-e?

— Igen, már két, vagy három esztendeje. Házasságunk első hónapjában rá sem gondoltam, hogy valamiképp hasznára lehetnék; később, mikor eszembe jutott, Gábor kerekén megtagadta a kérésemet, de olyan hangon, mintha bosszantotta volna az ajánkozásom. De egyszer csak, amikor valósággal tui volt halmozva dologgal, átadott, létszólag nem szívesen, három oldalt, hogy írjam le; — lassan-lassan aztán hozzászóltok s attól fogva rendszeres hivatalom a másolás. Nagyon kedves nekem ez a foglalkozás; önnek sejtelve sincs róla, micsoda báj van abban, ha mint első élvezhetjük végig a gondolatait egy olyan írónak, akit bámulunk, egy olyan embernek, akit szeretünk. Lássá én a papírnak csak egyik oldalára írok. Bizonyosan nem tudja, hogy miért, — tette hozzá gyermekes büszkeséggel.

— De igen . . . nem . . . miért? — felelt Renée szórakozottan, nehéz szívvel.

— Lássá, ez a szedők miatt van, — jelentette ki a szőke asszony ennivaló komolysággal, — s én nagy gonddal dolgozom, mert mindent nagyon pontosan, olvashatóan kell leírni; azelőtt Gábornak nagyon jó titkára volt, nagyon olvasgató, bámulatos írással. Nagy bátor, nyílt vonások s mégis gyengédek és finomak, mint a női írás.

A barna lánynak megfeszült minden idegszála, mozdulatlanul hallgatta, csak a fejével bólintott.

— S hová lett a titkár?

— Nem tudom, nem ismerem. De mégis, úgy rémlik előttem . . . azt hiszem meghalt már régebben . . . Most én vagyok a titkár.

Mikor Lucienne kimondta azt a szót, felidézte a sötétből a megsemmisült multat, Renée maga előtt látta megint a Tournon-utcát, az iroasztalt, amelyre együtt hajolt rá a feje a szerelmesével, aki akkor csak őt szerette. Ugy érezte, mintha újból meglópták volna; ez az asszony itt megsemmisítette az életét, az egész életét. Örültség volt tőle, hogy rámosolygott, örültség volt, hogy szeretni akarta. Közöttük csak harc volt lehetséges s a háboruban minden eszköz jó. De ez a szegény, törtszárnyú lélek rögtön megint elnyomta a felháborodást, amely a lelkét elfogta s néma gondolata csak ebben az alázatos, csaknem csengő kérdésben nyilatkozott meg:

— Nem segíthetnék önnek?

Lucienne tapsolt örömben, mint az olyan gyerek, akinek valami dolgot engednek el.

— Igen, igen, üljön le. Ott nyilván a gondviselés küldte nekem, a jó isten maga küldte.

Egy pillanattal később a két nő szemben ült egymással s az augusztusi nap csendjét csak két érc toll egyhangú percegése zavarta meg.

Luciennének nem volt szokása mélyebben gondolkozni a dolgokról, másképpen gondolkozóba esett volna azon a könnyűségen, amelylyel ez az idegen nő kibetűzte Gábornak olyan nehezen olvasható s közbeszűrásokkal telt kezeirását. De Luciennének ez eszébe sem jutott, csak barátnőjének az olvasható, szép kezeirását bámulta, csak pillanatra hőkölt meg, mert ez az írás nagyon ismerősnek tetszett előtte; de aztán mivel határozottan mégsem tudott emlékezni, nem erőltette tovább az elméjét.

Mikor Gábor este hazament, Lucienne husz teleirt oldalt tartott eléje.

— Hogyan, ezt mind magad irtad tele?

Az asszony titokzatosan mosolygott. Gábor gyors kézzel lapozta át a kéziratot s egyszerre hirtelen ijedt kiáltást fojtott vissza.

— Ez nem mind egy kéznek az írása, — szólott, erőt véve magán. — Ki segített a munkában?

A fiatal asszony hangos, gyöngéd kacagásban tört ki.

— Ki segített volna más, mint Chantrier-né, az örök Chantrier-né, a mi mindenre kész jóbarátunk.

Morsalines azt gondolta:

— Ez a visszatérés. Renée követeli vissza a régi helyét . . . Foglalja el örökre.

Mikor másnap egy pillanatra egyedül maradt Renéevel a levelesuton, tompa, ingerült hangon szólott hozzá:

— Mondd, nem untad még mag a szerepet, amelyet játszol? Mindnyájunkat elbűvölsz. Hogyne szeretnélek, mikor a feleségem, mikor a fiam is imád? Csapás az mindnyájunkon, hogy fejed feltétlenül szeretnünk kell! S én birni akarlak téged, én . . .

— Jakab, gyere ide! — kiáltott rá Renée a fiura, aki husz lépésre tőlük játszott a gyepen.

(Folytatása következik.)

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi-október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtti	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.50
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
gyorsvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.54

Nemzeti színház.

Bérlét 128. sz.

Páros.

Kedden, 1903. évi február hó 10-én:

KÁPOLNAI IRÉN táncosnő mint vendég:**A pillangó-kisasszony.**

Zenés dráma 2 felvonásban. Irtá: Belosco David. Fordította: Faludi Miklós.

SZEMÉLYEK:

Pinkerton	Ternyei L.	Nokodó	Tukorai L.
Kitty, neje	Gööz Aranka.	Pillangó k. a.	Szabó Irma.
Sharpless	Marih-zi M.	Susuki, cseléd	Pajor Agnes.
Jamadosi	Sarkadi A.	Kiserő	Sarlai Béla.

Ezt követi:

A harag.

Vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Dálnoki-Nagy Lajos.

SZEMÉLYEK:

A gróf	Ternyei L.	Sandro	Zilahy Gyula.
A grófné	Gazdi A.	Lisette, neje	Szabó Irma.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Telefon 162. sz.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő kőszent,
darabos**légszesz pirszenet (koks)**

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,
rostált darabos**bükkfa szent,**
50 kilós ólmozott zsákokban, házhoz szállítva, legjutányosabb áron mellett.**Reusz Mór,**

Arad, Boros Beni-tér 12.

103

A rendelvények szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik és a helyes súlyért jótállást vállalok.

1777—1903.

Hirdetmény.

A 28044—902. szám alatt kelt végzésünkkel az 1903. évben megtartandó loosztályozásra megállapított határnapokat a cz. és kir. 7. hadtestparancsnokság megváltoztatni kérvén, ennek eleget teendő a folyó évi loosztályozás megtartására határidőül folyó évi április hó 22. és 23-ik napjait tűztük ki.

Arad, 1903. évi január hó 24.

A városi tanács.

M. kir. Államv. üzetlv. Aradon.

37997—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Váralfa Hátszeg állomáson kibővítendő áruraktárral és a Petroszény állomáson átalakítandó és kibővítendő felvételi épülettel kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek és az „épületek leírása” Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi márczius hó 10-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a v.-hátszegi áruraktár és a petroszény felvételi épület bővítési munkáira”.

Ajánlatok benyújthatók úgy az összes munkákra, valamint külön a v.-hátszegi áruraktárral és külön a petroszény felvételi épülettel kapcsolatos összes munkákra.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi márczius hó 9-én déli 12 óráig a v.-hátszegi áruraktárra pályázóknak 400, azaz Négy száz korona, a petroszény felv. épületekre pályázóknak pedig 900, azaz Kilenc száz, az összes munkákra pályázóknak 1300, azaz Ezerhárom száz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi február hó 4.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

1763

Magyar királyi Államvasutak.

190162—1902. sz.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet az Arad és Temesvár állomásokon kivitel alá kerülő laktanya épületekben létesítendő központi légfűtési berendezés szállítására és az ahhoz tartozó összes felszerelő munkák végrehajtására.

A két épületre vonatkozó építési és szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestén a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz körut 56. sz. III. em. 14. ajtó), Szegeden és Aradon pedig az illető üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi február hó 12-én déli 12 óráig nyújthatók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat az aradi és temesvári laktanyákban létesítendő központi légfűtési berendezésekre.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi február hó 11-én déli 12 óráig a pályázati feltételekben kikötött bánatpénzt teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker., Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapestén, 1903. évi január hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. Államv. üzetlv. Debreczen.

32890—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Csap és Királyháza állomásán 1903. évi július hó 1-én a vasúti vendéglők bérlete lejár, ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglők bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Csap, illetve Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönben a kelő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi február hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevénnyel nyújthatók be; külön-külön mindegyik vendéglőre ugyanazon időpontig, bánatpénz pedig négyszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12, és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről felteleleztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenn tartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I—II. oszt. étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni míg a III. osztályú váró- és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1903. évi január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Uj mosóintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Wesselényi-utca 47. sz. alatt

egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és kitűnő munkaerővel rendelkező

mosóintézetet

nyitottam. Főörökvésem mindig oda fog irányulni, hogy igentisztelt megrendelőink minden igényeit teljesen kielégítsem, miért is a nagyérdemű közönség b. partfogását kérem.

Tisztelettel 148

Ifj. Lada Mihály.

Jó minőségű

szendelyt

és egyéb

fenyőfát

szállít bármily mennyiségben

Macave G. János

Bucsumból, Alsófehérmegye.

Ármegegyezés szerint.

117/1903. 1902. V. 141/6.szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1901. Sp. II. 663/3. számú végzése által Dr. Vajda István végrehajtató javára, Mess-r Lajos ellen 435 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1234 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz. a. leendő eszközlésére 1903. évi február hó 17-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi február hó 2-ik napján.

Török Dénes,

bir. végrehajtó.

408

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.
Az apró hirdetések előre fizetendők.
Felvilágosításokat teljesen ingyen ad az apró hirdetőket felvessz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledet kereső vagy cselednek ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Lakás, Gyakornok, Érettségizett gyakornok, Szerény 356, Nevelés

jelleggel levél van a kiadóhivatalban. Kéretnek az érdekeltek az átvételre jelentkezni.

Férjhez menni óhajt

egy 31 éves, igen szép leány, ki- nek 4000 korona hozománya van. Ajánlatok „Vilma” jelige alatt ké- retnek a kiadóhivatalba.

Brunner C. üzlethelyisége

május hó 1-től kiadó. Bővebbet Lengyel Testvéreknél, Szabadság- tér 21. sz. 408

Sarok utcái helyiség

üzletnek, műhelynek alkalmas, la- kással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Házmesteri

állást keres fiatal, gyermektelen házaspár, ki jelenleg is hasonló alkalmazásban van. Ajánlatok „Ház- mester” jeligével a kiadóba ké- etnek. 401

Nagy bolti helyiség

Szabadság-tér 17. sz. alatt, a nép- bank melletti oldalon, 1904. évi Má- jus 1 től fogva kiadó. 388

Tizenkét év óta

fenálló fűszer és vaskereskedés más vállalat miatt eladó. Átvétel- hez 2000 korona szükségeltetik. Bő- vebbet ifj. Weisz Mórnál, Boros Bé- ni-tér 2. 384

FIGYELEM!

Uj szakiskola Aradon!
Fontos feltételek mellett szakszerű oktatást nyújtok hölgyeknek és uraknak a legelterjedtebb Yost-féle írógép gyors és pontos kezeléséből a délutáni esetleg esti órákban.

Ugyancsak elvállalok mindennemű sokszorosítási munkát u. m. beadvá- nyok, körlevelek, czimirások stb. csinos kivitelét szerény díjazás mellett.

Teljesen jó karban levő használt író- gépek kaphatók, nem különben más gyárt- mányukat a legkedvezőbb módozat mellett becserelek. 225

Tudakozódásokra közelebbi felvilágo- sítással készséggel szolgál 3—5 óráig.

VASS IMRE,

a Yost-írógép részv. társ. hivatalnok, Arad, Rákóczy-utca 30. — Telefon 455.

Cronometre műörás és ékszerész

KINTZLER ZOLTÁN

Andrássy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Ajánlja

arany és ezüst ékszereit,
sajhauseni, chronometer és schveiczi
órát.

Bárminemű javításokat elfogad, és saját műhelyében elkészít. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Cataniai vérpiros faj édes

narancsok

100 darab 4, 5 és 6 korona.

Friss érkezés hetenként.

Vegyes Giardinettek, Csokolád Crème és Fandart bombonok friss készletben. Legkitünőbb Cuba, Ceylon, Mocca, Gyöngy, Jáva kávékat legolcsóbban ajánlja

DÜRR GUSZTÁV

csemege-kereskedése 350

Arad, a városházzal szemben.

KUNTZL ERNŐ

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű nagyobb és kisebb ács és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szőlős-kerttel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos árban eladó. 337

Szigoru, szolid és legolcsóbb

bevásárlási forrást

találja a n. é. közönség Forray- és Rá- kóczy-utca sarkán, Kristyóry-féle ház- ban. Szállási Aladár által ujonnan be- rendezett ruhá-, rövid- és játék-árú kereskedésében. Hol eretton-, kana- váss-, vászon áruban, u. m. színes pamutban, harisnyákban, szala- gokban, dohányzó-szerekben, pénz- tárcákban és kézimunkához szüksé- gelt cikkekben dus, gazdag raktár tar- tatik. Különösen ajánlja jóhíraevű

gép-harisnya kötődéjét,

melyet Aradon még nem létezett kötő- gépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését, kestyűk-, kamá- lik, alsószoknyák, alsóingek és min- den a kötőde szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészítik. 335

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gum- nicsövek 3 koronától fel- ebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak valamint javítások elfogad- tatnak.

Kereskedők és iparosok figyelmébe!

Ha jó tiszta nyomásu

ruggyanta bélyegzőt

akar használni, úgy rendeljen csak is Tintner-féle gyártmányu rug- gyanta bélyegzőt, képviselve Aradon

Gáspár Soma által

Szent Péter-tér 5. sz.

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Halász-utca 28. (Vilmos- utca sarkán.)

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vá- gó munkákat, u. m. : épület-asz- talos munkát, portálokat, bolt- és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg- egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig és legjutányosabb ár- ban. 513

Vidéki megrendelések pontosan esz- közöltetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Órás és műszerész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a tisztelt megrende- lőmet értesíteni, hogy a Templom- utcában létezett órás és műsze- rész üzletemet

Deák Ferencz-utca 39. szám alá,

szembe a Vass-szállodával helyes- tem át. 339

Tisztelettel

Ascher Ferencz,
órá és műszerész.

Pardy J. Vilmos

uri- és női cipész

Arad, Tököly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidé- ki közönség figyelmét

cipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket ké- szítek a legszolidabb árak mellett. Külö- nös súlyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes melegegedését kiér- demeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomab bőrneműeket használom fel. 228

Ujítás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönsé- get, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egy- szerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igé- nyeknek megfelelő legdíszesebb kivitelig és mindennemű mázóási és fénymázóási munkálatokat a legalaposabb kivitelen, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve ki- való tisztelettel

Fischer Ármin,

szobafestő, 409

Arad, Petőfi-utca 11. sz.

P Ö S T Y É N - F Ü R D Ő

Csuz, kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon házi kúrát a posteyeni iszappal, mely a háziórvas kezelésé- ben minden gyógyszer felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hév- vízzel egy kúrára elegendő. Hasz- nálati utasítást, téli prospectust szi- vesen küld: a fürdőigazgatóság. 36

„Hiteltudósító“

keresk. értesítő iroda

Aradon, Deák Ferencz-utca, Földes-palota.

Tulajdonos: HEHS VILMOS.

Feltétlenül megbízható értesítéseket ad: kereskedőkről és iparosokról stb. stb.

Prospectus rendelkezésre.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dí- vat és pontos szabás szerint a legju- tányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőit

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében

Szabadság-tér 4. (Pölzl-kávéház mellet.)

Készít legújabb divat szerint és 14- 105 lábakra 134

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

Váradí János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya utca (a Hunyady kávéház- zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít min- denféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt. 281

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy mas esetben feleslegessé váló butorokat po- tom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legkezeletmagasabb árban.

Kívánatra hához is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben. 405

Egy

gyermektelen házaspár a Szabadság-tér közelében 3 szobából álló

lakást keres

május 1-re.

Ajánlatok a kiadóhivatalba B. és P. jelige alatt kéretnek. 358